

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ISSN 1831-0826

Ειδική έκθεση αριθ. 4

2011

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΜΕ

EL

Ειδική έκθεση αριθ. 4 // 2011

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΜΕ

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Τηλ. +352 4398-1
Φαξ +352 4398-46410
E-mail: euraud@eca.europa.eu
Internet: <http://www.eca.europa.eu>

Ειδική έκθεση αριθ. 4 // 2011

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011

ISBN 978-92-9237-156-2
doi:10.2865/24710

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2011
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Luxembourg

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημεία

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

I-VII ΣΥΝΟΨΗ

1-11 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1-6 ΜΜΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

7-11 ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

12-14 ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

15-98 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

15-27 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

16-19 Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ SMEG ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΕΓΚΥΡΗ, ΡΗΤΩΣ ΔΙΑΤΥΠΟΥΜΕΝΗ ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

20-22 ΜΟΛΟΝΟΤΙ Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ, ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΙΧΕ ΠΑΡΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ

23-27 ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΜΑΡ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΙΒΕΣΤΕΡΟΙ· ΩΣΤΟΣΟ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

28-45 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG: ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΤΑΕ

31-33 ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

34-37 ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΕ «ΡΗΤΡΑ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΤΗΤΑΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

38-45 ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

46-55 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

47-50 ΟΡΘΩΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

51-53 ΕΛΛΙΠΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

54-55 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΕΝ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΩΣ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ

56-72 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

59-68 ΟΡΙΣΤΗΚΑΝ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, ΩΣΤΟΣΟ, ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΤΑΘΕΡΟΙ ΚΑΙ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΟΙ

69-72 ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΕΣ, ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕ ΕΠΑΧΘΕΙΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΟΝΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

73-98 ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

74-87 ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

88-98 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

99-104 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ CIP ΕΩΣ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ — ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΤΑΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ — ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΣΤΟ ΕΤΑΕ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Αντίκτυπος: Περισσότερο μακροχρόνιες κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν μετά την ολοκλήρωση μιας παρέμβασης και ενδέχεται να επηρεάζουν είτε τους άμεσους είτε τους έμμεσους αποδέκτες της παρέμβασης.

Ανώτατο όριο της εγγύησης: Το ανώτατο όριο της εγγύησης αναφέρεται στο μέγιστο ύψος ζημιών για το οποίο ευθύνεται το ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας εγγύησης της ΕΕ.

Ανώτατο ποσοστό εγγύησης: Το ανώτατο ποσοστό εγγύησης είναι το προσυμφωνηθέν ποσοστό στο οποίο περιορίζεται η ευθύνη του ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας σύμβασης εγγύησης. Το ποσό για το οποίο ευθύνεται το ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας σύμβασης εγγύησης (ανώτατο όριο της εγγύησης) υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον πραγματικό όγκο του χαρτοφυλακίου επί το ποσοστό εγγύησης και το ανώτατο ποσοστό εγγύησης.

Παραδείγματος χάριν: όγκος χαρτοφυλακίου = 1 000, ποσοστό εγγύησης = 50 %, ανώτατο ποσοστό εγγύησης = 10 %. Επομένως, το μέγιστο ποσό για το οποίο ευθύνεται το ΕΤαΕ (ανώτατο όριο της εγγύησης) = $1\,000 \times 50\% \times 10\% = 50$.

Αποτέλεσμα: Άμεσες μεταβολές που επέρχονται για τους άμεσους αποδέκτες μετά το πέρας της συμμετοχής τους σε μια παρέμβαση.

Απόφαση σχετική με το CIP: Απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013).

ΓΔ ECFIN: Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Επιτροπής

ΓΔ ENTR: Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της Επιτροπής

Εισροές: Χρηματοοικονομικοί, ανθρώπινοι και υλικοί πόροι που κινητοποιούνται για την υλοποίηση μιας παρέμβασης.

Εκ των προτέρων εκτίμηση του αντικτύπου: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, παράρτημα της πρότασης απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013), SEC(2005) 433.

Έκθεση εφαρμογής: Στη σχετική με το CIP απόφαση του Συμβουλίου ορίζεται ότι η Επιτροπή συντάσσει ετήσια έκθεση εφαρμογής τόσο για το πρόγραμμα-πλαίσιο όσο και για κάθε ειδικό πρόγραμμα, η οποία αφορά τις υποστηριζόμενες δραστηριότητες, με βάση τη δημοσιονομική εκτέλεση, τα αποτελέσματα και, ει δυνατόν, τον αντίκτυπο. Η Επιτροπή γνωστοποιεί τις ετήσιες εκθέσεις εφαρμογής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

Επακόλουθο: Μεταβολή η οποία επέρχεται από την υλοποίηση μιας παρέμβασης και συνδέεται συνήθως με τους στόχους της. Τα επακόλουθα περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο. Μπορεί να είναι αναμενόμενα ή μη, θετικά ή αρνητικά.

ΕΤαΕ: Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων συστάθηκε από την ΕΤΕπ με σκοπό να αναπτύσσει και να παρέχει εξειδικευμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων επιχειρηματικών κεφαλαίων, εγγυοδοτικών μέσων υπέρ ΜΜΕ και τιτλοποίησης. Το ΕΤαΕ συνεργάζεται με δίκτυο χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, πολλοί εκ των οποίων ειδικεύονται στη χρηματοδότηση ΜΜΕ. Στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, το ΕΤαΕ μπορεί να χαρακτηριστεί επιχειρησιακός διαχειριστής του μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ.

ΕΤΕπ: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Θυρίδες του SMEG: Οι τέσσερις θυρίδες του μηχανισμού SMEG είναι οι εξής:

- χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια, είτε με τη μορφή δανείων είτε με τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- μικροπιστώσεις,
- εγγυήσεις για επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων στις ΜΜΕ, και
- τιτλοποίηση των χαρτοφυλακίων πιστώσεων που έχουν χορηγηθεί σε ΜΜΕ.

Μέγιστο ύψος χαρτοφυλακίου: Το μέγιστο ύψος χαρτοφυλακίου είναι ο μέγιστος όγκος δανείων που μπορεί να καλύπτεται από την εγγύηση της ΕΕ. Ορίζεται από το ΕΤαΕ ανά χρηματοπιστωτικό διαμεσολαβητή, λαμβανομένων υπόψη διαφόρων παραμέτρων, όπως ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της ΕΕ και συγκρίσιμα ποσά δανειοδότησης προγενέστερων ετών.

Μηχανισμός SMEG: Μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ: χρηματοπιστωτικό μέσο που τελεί υπό τη διαχείριση του ΕΤαΕ και το οποίο παρέχει εγγυήσεις ή αντεγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές για δάνεια που χορηγούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε ΜΜΕ, με σκοπό την αύξηση της δυνατότητας χρηματοδότησης των ΜΜΕ με δανειακά κεφάλαια.

ΜΜΕ: Μικρή και μεσαία επιχείρηση. Σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, ΜΜΕ είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή των οποίων το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ, και οι οποίες πληρούν το κριτήριο της «ανεξάρτητης επιχείρησης».

Όγκος αναφοράς: Ο όγκος αναφοράς αντιπροσωπεύει το ύψος των εγγυήσεων ή της χρηματοδότησης που θα αναμενόταν ευλόγως να επιτύχει ένας διαμεσολαβητής απουσία της εγγύησης της ΕΕ.

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Προσθετικότητα: Σκοπός του μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ της ΕΕ (εφεξής «μηχανισμός SMEG») είναι να παρέχει στις ΜΜΕ πρόσθετη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και όχι να υποκαθιστά τις κρατικές δαπάνες. Προσθετικότητα επιτυγχάνεται συνήθως όταν τα συνολικά ποσά δανειοδότησης εμφανίζουν αύξηση σε σύγκριση με ό,τι θα ίσχυε εάν δεν είχε μεσολαβήσει παρέμβαση της ΕΕ.

ΣΚΔ: Η συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης (Fiduciary and Management Agreement) που υπεγράφη στις 20 Σεπτεμβρίου 2007 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του ΕΤαΕ, σχετικά με τον μηχανισμό SMEG, στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013).

Στρατηγική της Λισσαβώνας: Κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβώνα (τον Μάρτιο του 2000), οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων δρομολόγησαν τη «στρατηγική της Λισσαβώνας», σκοπός της οποίας είναι να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση η πλέον ανταγωνιστική οικονομία στην υφήλιο και να επιτευχθεί πλήρης απασχόληση μέχρι το 2010.

Συμφωνία εγγύησης: Συμφωνίες εγγύησης είναι οι επιμέρους συμβάσεις εγγύησης οι οποίες συνάπτονται μεταξύ του ΕΤαΕ και χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή και καλύπτουν τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται βάσει των εν λόγω συμβάσεων.

Υλοποίηση: Αυτό που παράγεται ή επιτυγχάνεται με τους πόρους που έχουν διατεθεί για μια παρέμβαση.

Χρηματοπιστωτικά μέσα: Στο ανά χείρας κείμενο, ο όρος αυτός αναφέρεται στον μηχανισμό εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ. Στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΙΡ, άλλα κοινοτικά χρηματοπιστωτικά μέσα υπέρ των ΜΜΕ είναι ο μηχανισμός υψηλής ανάπτυξης και καινοτομίας για τις ΜΜΕ (High Growth and Innovative SME Facility — GIF) και το σύστημα ενίσχυσης των ικανοτήτων (Capacity Building Scheme — CBS).

Χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής: Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές που συμμετέχουν στον μηχανισμό εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ είναι, μεταξύ άλλων, ιδρύματα δημόσιας εγγυοδοσίας, οργανισμοί αμοιβαίων εγγυήσεων, οργανισμοί μικροχρηματοδότησης ή εμπορικές τράπεζες. Μπορεί να πρόκειται για άμεσους δανειστές που χορηγούν δάνεια σε ΜΜΕ ή για οργανισμούς έμμεσων εγγυήσεων, οι οποίοι είτε συνεγγυώνται είτε αντεγγυώνται υπέρ ενός δανειακού χαρτοφυλακίου, ενός ή περισσότερων άμεσων δανειστών.

CIP (Competitiveness and Innovation Framework Programme): Το πρόγραμμα-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία θεσπίστηκε με την απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καλύπτει την περίοδο 2007–2013. Το πρόγραμμα δρομολογήθηκε από κοινού από τη ΓΔ ENTR και τη ΓΔ ECFIN, τελεί υπό τη διαχείριση του ΕΤαΕ και την εποπτεία της ΓΔ ECFIN και αποσκοπεί στην τόνωση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας των ΜΜΕ της ΕΕ.

EIP (Entrepreneurship and Innovation Programme): Το πρόγραμμα για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία είναι ένας εκ των τριών πυλώνων του προγράμματος-πλαισίου CIP για την προαγωγή της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.

G&E (Growth and Employment initiative): Η πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία θεσπίστηκε με την απόφαση 98/347/ΕΚ του Συμβουλίου και καλύπτει την περίοδο 1998–2000. Το πρόγραμμα που διαδέχθηκε το G&E είναι το MAP.

MAP (Multi-Annual Programme): Το πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, που καλύπτει την χρονική περίοδο 2001–2006, είναι ένα πρόγραμμα της ΓΔ ENTR υπέρ των ΜΜΕ, το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση του ΕΤαΕ και την εποπτεία της ΓΔ ECFIN. Πρόκειται για το πρόγραμμα που προηγήθηκε του CIP.

ΣΥΝΟΨΗ

I.

Ο μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ (SMEG) είναι ένα χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και παρέχει εγγυήσεις ή αντεγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές για δάνεια που χορηγούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε ΜΜΕ, με σκοπό την αύξηση της δυνατότητας χρηματοδότησης των ΜΜΕ με δανειακά κεφάλαια.

II.

Στόχος του ελέγχου του Συνεδρίου ήταν να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού SMEG, ιδίως δε ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του, η διαχείριση των λειτουργιών του και η επίτευξη των στόχων του.

III.

Το Συνέδριο διαπίστωσε ότι οι στόχοι του τρέχοντος μηχανισμού SMEG είναι ακριβέστεροι σε σύγκριση με ό,τι ίσχυε στο πλαίσιο των προγενέστερων προγραμμάτων. Ωστόσο, συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί και χρονικά προσδιορισμένοι είναι μόνον όσον αφορά τις προσδοκώμενες υλοποιήσεις. Στο στάδιο του σχεδιασμού του μηχανισμού δεν διατυπώθηκε ρητώς η λογική της παρέμβασης και ο ποσοτικός προσδιορισμός του πιθανού αντικτύπου υπήρξε περιορισμένος.

ΣΥΝΟΨΗ

IV.

Το πλαίσιο διαχείρισης της καθημερινής λειτουργίας θεωρείται επαρκές, χωρίς, ωστόσο, να περιλαμβάνει κανόνες βαθμολόγησης ή ελάχιστες απαιτήσεις για την επιλογή των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών.

V.

Καθορίστηκαν επαρκείς δείκτες υλοποιήσεων, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού SMEG. Οι απαιτήσεις όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων είναι ικανοποιητικές και τυγχάνουν της αποδοχής των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών.

VI.

Ο μοναδικός ποσοτικοποιημένος στόχος, ο οποίος σχετίζεται με τον αριθμό των MME που επιδιώκεται να στηριχθούν από τον μηχανισμό SMEG, είναι εφικτός. Όσον αφορά τον σκοπό για τον οποίο χορηγήθηκαν τα δάνεια, λιγότερο από το ήμισυ αυτών χορηγήθηκε σε MME που αδυνατούσαν να παράσχουν εμπράγματα ασφάλεια και μόλις το 12 % σε MME που τα χρησιμοποίησαν για καινοτόμους επενδύσεις. Από την ανάλυση του δείγματος δανείων που πραγματοποίησε το Συνέδριο προέκυψε «φαινόμενο αδράνειας» σε ποσοστό 38 %. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του μηχανισμού δεν είχε αποδειχθεί σαφώς πριν αυτός τεθεί σε εφαρμογή, ούτε αναφέρεται στις συμβάσεις εγγύησης που συνήφθησαν με τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές.

VII.

Το Συνέδριο συνιστά, σε περίπτωση παρεμφερών παρεμβάσεων στο μέλλον, να διατυπώνεται ρητώς η λογική του προγράμματος και να εξεταστεί το ενδεχόμενο προσθήκης νέων ή βελτίωσης των υπαρχόντων δεικτών επιδόσεων. Η επιλογή των εν δυνάμει χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών πρέπει να βασίζεται σε ελάχιστες απαιτήσεις σε σχέση με τα κριτήρια που οφείλουν να πληρούν οι υποψήφιοι, ενώ πρέπει επίσης να καθοριστεί σύστημα βαθμολόγησης το οποίο θα καθιστά συγκρίσιμες τις αιτήσεις. Πρέπει να προβλέπονται κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του «φαινομένου αδράνειας». Κατά το στάδιο του σχεδιασμού πρέπει να αποδεικνύεται σαφώς η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του μέσου.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΜΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

1. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας της ΕΕ¹, καθώς αντιστοιχούν στο 99 % του συνόλου των επιχειρήσεων και εξασφαλίζουν 75 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση². Ωστόσο, οι χρηματοπιστωτικές αγορές αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη τις επενδύσεις σε νέες ή νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι οποίες θεωρούνται επενδύσεις υψηλού κινδύνου, ιδίως εάν οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε καινοτόμες αγορές. Σύμφωνα με το παρατηρητήριο των ευρωπαϊκών ΜΜΕ³, ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στην Ευρώπη είναι η περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ο δημόσιος τομέας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στήριξη του τομέα των ΜΜΕ, ιδίως σε ό,τι αφορά την παροχή κατάλληλης χρηματοδότησης.
2. Η πολιτική για τις ΜΜΕ αποτελεί βασικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβώνας, στόχος της οποίας είναι να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επενδύσεων και εργασίας⁴. Στη στρατηγική της Λισσαβώνας τονίζεται ότι η επιχειρηματική πρωτοβουλία και καινοτομία πρέπει να προαχθεί και να ενθαρρυνθεί. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον ευνοϊκό για τη σύσταση καινοτόμων επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ⁵. Ένα από τα μέτρα της ΕΕ για τη στήριξη των ΜΜΕ διευκολύνει την πρόσβασή τους σε εξωτερική χρηματοδότηση και είναι γνωστό ως «μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ» (εφεξής «μηχανισμός SMEG»).
3. Ο μηχανισμός SMEG δημιουργήθηκε τον Οκτώβριο του 2006 στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (CIP)⁶. Αποτελεί απότοκο της απόφασης 98/347/ΕΚ του Συμβουλίου για μέτρα χρηματοδοτικής συνδρομής υπέρ των καινοτόμων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που δημιουργούν θέσεις εργασίας — Πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση, συνέχεια της οποίας αποτέλεσε το μεταγενέστερο πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα (MAP)⁷ που θεσπίστηκε το 2001. Στο πλαίσιο του CIP, ο μηχανισμός SMEG είναι ένα από τα κοινοτικά χρηματοπιστωτικά μέσα που τέθηκαν σε εφαρμογή βάσει του προγράμματος για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία (EIP) (βλέπε *παράρτημα Ι*).

¹ «Giving SMEs the credit they need», The magazine of Enterprise Policy, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 12 Φεβρουαρίου 2009.

² COM(2005) 551 τελικό της 10ης Νοεμβρίου 2005.

³ Παρατηρητήριο των ευρωπαϊκών ΜΜΕ, Αναλυτική έκθεση, Νοέμβριος 2006–Ιανουάριος 2007, Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο.

⁴ COM(2005) 24 τελικό της 2ας Φεβρουαρίου 2005.

⁵ Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000.

⁶ Απόφαση 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013) (ΕΕ L 310 της 9.11.2006, σ. 15).

⁷ Απόφαση 2000/819/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με ένα πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (2001–2005) (ΕΕ L 333 της 29.12.2000, σ. 84).

4. Ο στόχοι του ΕΙΡ καλύπτουν ευρύ πεδίο: «να βελτιωθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για την εκκίνηση και την ανάπτυξη των ΜΜΕ και για τις επενδύσεις τους σε δραστηριότητες καινοτομίας». Ο μηχανισμός SMEG περιλαμβάνει διάφορα είδη καθεστώτων εγγυήσεων, καθένα από τα οποία αποσκοπεί στη στήριξη της επιχειρηματικότητας μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση. Περιλαμβάνει τέσσερα διαφορετικά συστήματα (ή «θυρίδες»): τη θυρίδα των δανείων και της χρηματοδοτικής μίσθωσης, τη θυρίδα των μικροπιστώσεων, τη θυρίδα των επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων και τη θυρίδα της τιτλοποίησης.
5. Για την περίοδο 1998 έως 2013 στον μηχανισμό SMEG διατέθηκαν 978 εκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο τριών διαδοχικών προγραμμάτων-πλαισίων (G&E, MAP και CIP). Στο τέλος του 2009, ο προϋπολογισμός αυτός εγγυάτο συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο 10,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (βλέπε **πίνακα 1**).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

	Προϋπολογισμός (εκατομμύρια ευρώ)	Εγγυημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο στο τέλος του 2009 (εκατομμύρια ευρώ)
SMEG 1998 (G&E)	187	2 402
SMEG 2001 (MAP)	281	4 642
SMEG 2007 (CIP)	510 ¹	3 534
Σύνολο	978	10 578

¹ Ενδεικτικός προϋπολογισμός για τον μηχανισμό SMEG κατά την έναρξη του CIP. Η κατανομή των κονδυλίων του προϋπολογισμού μεταξύ των διαφόρων ειδών χρηματοπιστωτικών μέσων πραγματοποιείται σε ετήσια βάση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει διαφόρων εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.

6. Για τη χρονική περίοδο 2007–2013, στο πλαίσιο του τρέχοντος CIP δεσμεύθηκαν 510 εκατομμύρια ευρώ. Τα κονδύλια του προϋπολογισμού χρησιμοποιούνται μόνον όταν καλυπτόμενα από εγγύηση δάνεια παύουν να εξυπηρετούνται, ενώ για κάθε διαμεσολαβητή καθορίζεται το μέγιστο ποσό το οποίο ενδέχεται να κληθεί να καλύψει ο προϋπολογισμός της ΕΕ. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009, το συνολικό ποσό των εγγυήσεων που κατέπεσαν στο πλαίσιο του CIP ανήλθε σε 1,7 εκατομμύρια ευρώ. Τα αποτελέσματα του μηχανισμού στο πλαίσιο του CIP παρουσιάζονται αναλυτικά στον **πίνακα 2**.

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

7. Στην επιχειρησιακή διαχείριση του μηχανισμού SMEG συμμετέχουν διάφοροι παράγοντες (βλέπε **γράφημα 1**).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ CIP — ΒΑΣΙΚΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

	Σύνολο	Θυρίδα δανείων	Θυρίδα μικροπιστώσεων
Αριθμός διαμεσολαβητών	21	17	4
Αριθμός συμβάσεων	25	21	4
Καλυπτόμενες χώρες	13	11	4
Αριθμός ΜΜΕ	58 767	50 476	8 314
Αριθμός δανείων	64 327	55 796	8 531
Αριθμός εργαζομένων (εκτιμώμενος, κατά την ημερομηνία καταχώρισης)	217 134	204 155	13 004
Εγγύηση της ΕΕ σε εκατομμύρια ευρώ	3 534	3 306	228
Καθαρό ποσό εγγυήσεων που κατέπεσαν σε εκατομμύρια ευρώ	1,7	0,8	0,9
Ύψος δανείων σε εκατομμύρια ευρώ	3 793	3 695	98
Ύψος επενδύσεων σε εκατομμύρια ευρώ	6 849	6 692	157
Εκτιμώμενη εγγυημένη χρηματοδότηση ΜΜΕ σε εκατομμύρια ευρώ	11 610	11 264	346

Πηγή: «Quarterly Report 31 December 2009 — SMEG 2007 facility» (Τριμηνιαία έκθεση της 31ης Δεκεμβρίου 2009 — Μηχανισμός SMEG 2007), Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

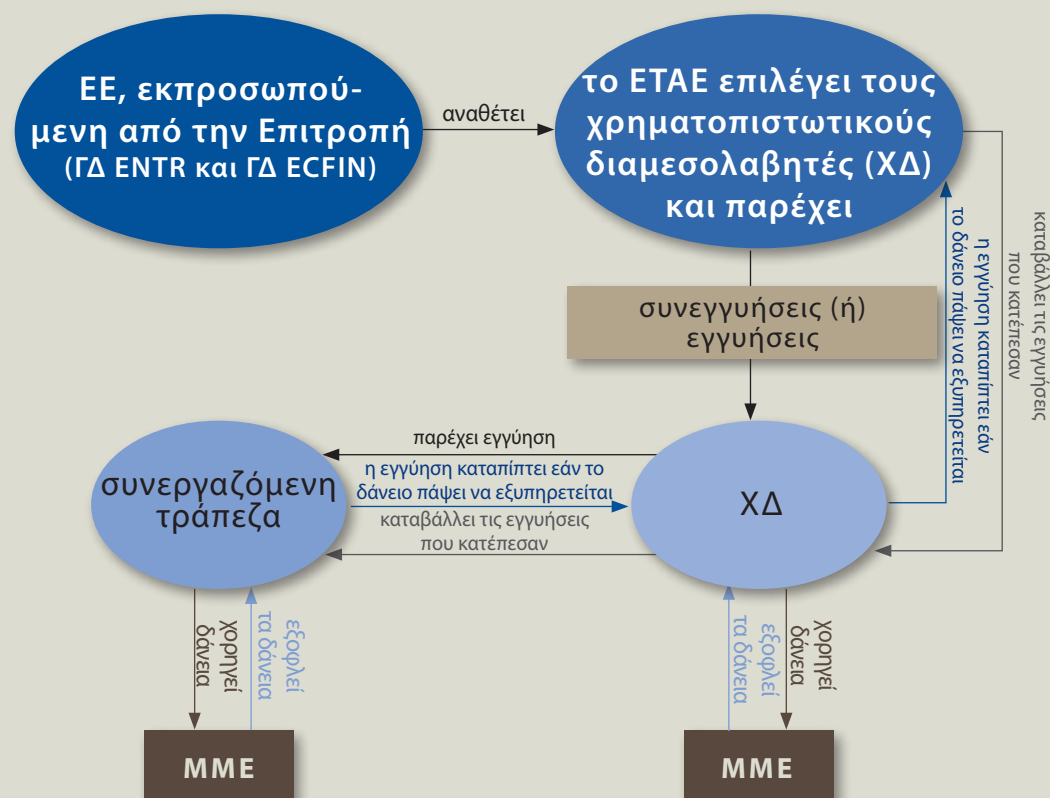
8. Στον σχεδιασμό, τη διαχείριση και την παρακολούθηση του μηχανισμού SMEG συμμετέχουν δύο Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ)⁸. Η Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας (ΓΔ ENTR) είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό της νομικής βάσης, καταρτίζει τα ετήσια προγράμματα εργασίας και τις εκθέσεις εφαρμογής των διαφόρων πυλώνων του CIP και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων του προγράμματος. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ΓΔ ECFIN) έχει την ευθύνη της άμεσης διαχείρισης του SMEG, όντας υπεύθυνη για τη διαπραγμάτευση της συμφωνίας καταπίστευσης και διαχείρισης (ΣΚΔ) με το ΕΤαΕ⁹, για την έγκριση των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, την παρακολούθηση των κινήσεων ρευστών διαθεσίμων στους καταπιστευτικούς λογαριασμούς και για τη διασφάλιση της διάθεσης των κεφαλαίων σύμφωνα με τους στόχους του CIP.

⁸ Το ΕΤαΕ είναι ο οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ειδικεύεται στην παροχή εγγυοδοτικών μέσων και επιχειρηματικών κεφαλαίων για ΜΜΕ.

⁹ Συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης (Fiduciary and Management Agreement), η οποία υπεγράφη στις 20 Σεπτεμβρίου 2007 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του ΕΤαΕ για τον μηχανισμό SMEG, στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013).

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΡΟΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

- 9.** Το ΕΤαΕ παρέχει εγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές αποσκοπώντας στη βελτίωση της δανειοδοτικής ικανότητάς τους και, επομένως, της διαθεσιμότητας και των όρων δανεισμού προς ΜΜΕ. Το ΕΤαΕ υπογράφει συμβάσεις εγγύησης στο όνομά του, για λογαριασμό της Επιτροπής, με ευθύνη και δαπάνη του προϋπολογισμού της Ένωσης. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση του μηχανισμού από την Επιτροπή, το ΕΤαΕ υποβάλλει τριμηνιαίως στη ΓΔ ECFIN έκθεση σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο.
- 10.** Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές που συμμετέχουν στον μηχανισμό SMEG είναι ιδρύματα δημόσιας εγγυοδοσίας, οργανισμοί αμοιβαίων εγγυήσεων, οργανισμοί μικροχρηματοδότησης και εμπορικές ή κρατικές ή ελεγχόμενες από το κράτος τράπεζες. Μπορεί να πρόκειται για άμεσους δανειστές που χορηγούν δάνεια σε ΜΜΕ ή για οργανισμούς έμμεσων εγγυήσεων οι οποίοι είτε συνεγγυώνται είτε αντεγγυώνται¹⁰ το δανειακό χαρτοφυλάκιο προς ΜΜΕ ενός ή περισσότερων άμεσων δανειστών. Κάθε συμφωνία εγγύησης¹¹ προσδιορίζει συγκεκριμένους στόχους όσον αφορά το συνολικό ύψος δανειοδότησης που πρέπει να επιτύχει ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής.
- 11.** Οι ΜΜΕ πρέπει να πληρούν τα κριτήρια του ορισμού της ΜΜΕ της Επιτροπής ώστε να είναι επιλέξιμες για χορήγηση εγγύησης στο πλαίσιο του μηχανισμού SMEG. Ως ΜΜΕ ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ και/ή της οποίας το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ. Πρέπει ακόμη να πληροί το κριτήριο της «ανεξάρτητης επιχείρησης»¹².

¹⁰ Ο συνεγγυητής παρέχει στον δανειστή πρόσθετη εγγύηση επιπλέον της κύριας, ενώ ο αντεγγυητής εγγυάται μέρος της εγγύησης του πρώτου εγγυητή.

¹¹ «Συμφωνίες εγγύησης» είναι οι επιμέρους συμβάσεις εγγύησης οι οποίες συνάπτονται μεταξύ του ΕΤΑΕ και ενός χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή, καθώς και οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται βάσει των εν λόγω συμβάσεων.

¹² Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L124 της 20.5.2003, σ. 36).

ΕΜΒΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

12. Στόχος του ελέγχου του Συνεδρίου ήταν να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού SMEG μέσω της εξεύρεσης απαντήσεων για τα ακόλουθα ερωτήματα του ελέγχου:

- ο Σχεδίασε η Επιτροπή κατά τρόπο συνεκτικό και αποτελεσματικό τον μηχανισμό SMEG και τη δομή διαχείρισής του;
- ο Θέσπισαν και εφάρμοσαν η Επιτροπή και το ΕΤαΕ αποτελεσματικές διαδικασίες για την επιλογή κατάλληλων χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και για την παρακολούθηση των επιδόσεων του μηχανισμού SMEG;
- ο Συνέβαλαν οι συμφωνίες εγγύησης υπέρ ΜΜΕ στην επίτευξη των στόχων της πολιτικής;

¹³ Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές στο Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ουγγαρία, τη Σλοβενία, την Ιταλία, την Ισπανία και τη Γερμανία.

13. Στο πλαίσιο του ελέγχου εξετάστηκαν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες όλων των βασικών παραγόντων που εμπλέκονται στη λειτουργία του μηχανισμού SMEG — της Επιτροπής, του ΕΤαΕ και των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στον μηχανισμό SMEG στο πλαίσιο του CIP (2007–2013). Προκειμένου να πραγματοποιηθούν συγκρίσεις με το CIP χρησιμοποιήθηκε ο μηχανισμός SMEG στο πλαίσιο του MAP.

14. Στο πλαίσιο του ελέγχου:

- ο εκτιμήθηκε κατά πόσον οι στόχοι του μηχανισμού SMEG ήταν SMART (συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και χρονικά προσδιορισμένοι), καθώς και κατά πόσον ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του μηχανισμού προοιωνίζονταν την επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων,
- ο αξιολογήθηκε η διαχείριση των λειτουργιών του μηχανισμού SMEG, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επιλογής των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και των διαδικασιών κατάρτισης εκθέσεων και παρακολούθησης της Επιτροπής και του ΕΤαΕ,
- ο πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε εννέα χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές¹³ (επί συνόλου 14 με τους οποίους είχαν υπογραφεί συμβάσεις κατά το στάδιο σχεδιασμού του ελέγχου τον Ιούνιο του 2009). Η επιλογή τους έγινε βάσει των εξής κριτηρίων: i) είδος εγγύησης, ii) επιτευχθείς όγκος εγγυήσεων, iii) είδος χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή, και iv) παροχή άμεσης εγγύησης ή αντεγγύησης. Σε σχέση με κάθε χρηματοπιστωτικό διαμεσολαβητή εξετάστηκαν η αντίστοιχη πρόταση παροχής εγγυήσεων, η αξιολόγησή της από το ΕΤαΕ και την Επιτροπή και η σύμβαση που υπεγράφη μεταξύ του ΕΤαΕ και του χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή,

- ο επελέγη δείγμα 181 δανείων από τους εννέα χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές στους οποίους πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, προκειμένου να αξιολογηθεί εάν η χρήση των εγγυημένων δανείων προς ΜΜΕ ήταν σύμφωνη με τους στόχους του μηχανισμού SMEG¹⁴, και
- ο στους 51 χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές που συμμετέχουν στο MAP ή/και το CIP¹⁵ εστάλη ερωτηματολόγιο προκειμένου να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με τον σχεδιασμό και τη διαχείριση του μηχανισμού SMEG¹⁶.

¹⁴ Στις εγκαταστάσεις των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών εξετάστηκαν έγγραφα σχετικά με την πρόταση χορήγησης και την έγκριση του δανείου, την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου του δανειζομένου και τον σκοπό του δανείου.

¹⁵ Με το εν λόγω ερωτηματολόγιο ζητήθηκε από τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές να απαντήσουν σε 48 ερωτήματα επί ζητημάτων όπως: (i) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων ένταξης στον μηχανισμό SMEG, (ii) η διαχείριση από πλευράς του ΕΤΑΕ καθ' όλη τη διάρκεια της εγγύησης, (iii) το προϊόν υπέρ του οποίου συστήνεται η εγγύηση και (iv) ο αντίκτυπος της χρηματοπιστωτικής κρίσης στα προϊόντα. Επιπλέον, ζητήθηκε από τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές που συμμετείχαν στο MAP, αλλά όχι στο CIP, να αναφέρουν τους λόγους της μη συμμετοχής τους.

¹⁶ Κατά τη διατύπωση των ερωτημάτων ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις τόσο του ΕΤΑΕ όσο και της Επιτροπής. Το ποσοστό απάντησης ανήλθε σε 82 % (42 επί συνόλου 51 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών).

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 15.** Η πιθανότητα επιτυχίας μιας δημόσιας παρέμβασης είναι πολύ μεγαλύτερη εάν έχει προηγηθεί σωστός σχεδιασμός. Προκειμένου να αξιολογηθεί ο σχεδιασμός, στην παρούσα ενότητα αναλύεται η λογική της παρέμβασης στην οποία βασίζεται ο μηχανισμός SMEG. Αναλύεται λεπτομερώς η εκ των προτέρων εκτίμηση του αντικτύπου για το CIP¹⁷ σε ό,τι αφορά τον μηχανισμό SMEG, καθώς και κατά πόσον τα αποτελέσματα της εν λόγω εκτίμησης ελήφθησαν υπόψη κατά το στάδιο του σχεδιασμού. Τέλος, αξιολογούνται οι στόχοι του μηχανισμού SMEG υπό το πρίσμα συγκεκριμένων, μετρήσιμων, εφικτών, συναφών και χρονικά προσδιορισμένων (SMART) κριτηρίων.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ SMEG ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΕΓΚΥΡΗ, ΡΗΤΩΣ ΔΙΑΤΥΠΟΥΜΕΝΗ ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- 16.** Η λογική της παρέμβασης εξηγεί τη σχέση μεταξύ των εισροών μιας παρέμβασης και της παραγωγής των υλοποιήσεών της και, κατά συνέπεια, του αντικτύπου της στην κοινωνία όσον αφορά τα αποτελέσματα και τα επακόλουθα. Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο μια παρέμβαση αναμένεται να επιτύχει τους συνολικούς στόχους της. Μια ρητώς διατυπούμενη λογική παρέμβασης δεικνύει με ποιον τρόπο προσδοκάται να λειτουργήσει το πρόγραμμα.
- 17.** Από την άποψη αυτή, η λογική της παρέμβασης του μηχανισμού SMEG δεν περιγραφόταν ρητώς ούτε στην απόφαση για το CIP, ούτε στην πρόταση της Επιτροπής, ούτε στην εκτίμηση του αντικτύπου για το CIP. Την απουσία ρητώς διατυπούμενης λογικής της παρέμβασης επισήμανε εξάλλου ο ενδιάμεσος αξιολογητής του EIP¹⁸.
- 18.** Ωστόσο, από τα διάφορα προπαρασκευαστικά έγγραφα προκύπτουν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία βάσει των οποίων συνάγεται ο τρόπος με τον οποίο αναμένεται να λειτουργήσει ο μηχανισμός SMEG. Για τους δανειστές η αξιολόγηση των επιμέρους αιτήσεων δανείων και των συναφών κινδύνων μπορεί να εμπεριέχει δυσκολίες, ιδίως εάν ο δανειζόμενος δεν διαθέτει καταγεγραμμένο πιστωτικό ιστορικό (νεοσύστατες επιχειρήσεις). Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι δανειζόμενοι μπορούν να εγγυηθούν την εξόφληση του δανείου στον δανειστή διά της παροχής εμπράγματης ασφάλειας. Ωστόσο, εκείνοι που δεν διαθέτουν επαρκή ασφάλεια μπορεί να αποκλειστούν από την πρόσβαση σε πίστωση, ακόμη και εάν οι επιχειρηματικές προτάσεις τους είναι βιώσιμες. Σκοπός του μηχανισμού SMEG είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, διά της παροχής εγγυήσεων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ΜΜΕ αδυνατούν να το πράξουν οι ίδιες.

¹⁷ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, παράρτημα στην πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαισίου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013), SEC(2005) 433 της 6ης Απριλίου 2005.

¹⁸ Ο ενδιάμεσος αξιολογητής συνέστησε τη διατύπωση σαφούς λογικής της παρέμβασης για κάθε μέτρο, προκειμένου να βελτιωθεί η συνολική συνοχή του προγράμματος και να καταδειχθεί ο αντίκτυπος του (Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Interim Evaluation of the Entrepreneurship and Innovation Programme» (Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία), 2009).

19. Ωστόσο, απουσία ρητώς διατυπούμενης λογικής της παρέμβασης, είναι δυσχερής η κατανόηση του σκεπτικού συγκεκριμένων χαρακτηριστικών του μηχανισμού SMEG, όπως η στήριξη καινοτόμων ΜΜΕ μέσω της θυρίδας δανείων. Οι καινοτόμοι ΜΜΕ στηρίζονται με την παροχή δανειακών κεφαλαίων, μολονότι οι επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων θεωρούνται γενικώς καταλληλότερες για αυτό το είδος ΜΜΕ¹⁹.

ΜΟΛΟΝΟΤΙ Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΕ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ, ΔΕΝ ΠΕΡΙΕΙΧΕ ΠΑΡΑ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ

20. Η εκτίμηση του αντικτύπου είναι ένα σημαντικό μέσο, το οποίο χρησιμοποιεί η Επιτροπή κατά τον σχεδιασμό πολιτικών²⁰. Σκοπός της εκτίμησης του αντικτύπου είναι ο προσδιορισμός και η ανάλυση του εκάστοτε προβλήματος, των επιδιωκόμενων στόχων και των κύριων διαθέσιμων πολιτικών επιλογών για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Στο πλαίσιο της εκτίμησης αυτής πρέπει να αξιολογείται ο πιθανός οικονομικός, κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος των διαφόρων πολιτικών επιλογών. Τέλος, η εκτίμηση του αντικτύπου πρέπει να προσδιορίζει τους μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης που θα απαιτηθούν κατά την εφαρμογή της πολιτικής.
21. Όσον αφορά τον μηχανισμό SMEG, αυτού του είδους η ανάλυση περιλαμβάνεται στην εκτίμηση του αντικτύπου του CIP. Η εκτίμηση του αντικτύπου του CIP περιείχε όλες τις υποχρεωτικές ενότητες και, επομένως, παρέχει διαφωτιστικά στοιχεία όσον αφορά τους παράγοντες που ελήφθησαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό του CIP και των βασικών συνιστωσών του, όπως ο μηχανισμός SMEG. Επομένως, η εκτίμηση του αντικτύπου του CIP συνιστά βελτίωση σε σύγκριση με το MAP, για το οποίο δεν είχε εκπονηθεί αντίστοιχη ανάλυση.
22. Ωστόσο, πολλά τμήματα της εκτίμησης του αντικτύπου του CIP δεν είναι επαρκώς λεπτομερή και δεν προσδιορίζονται ποσοτικώς. Για παράδειγμα, η ανάλυση του προβλήματος δεν περιέχει καμία απολύτως ένδειξη του μεγέθους του, ενώ η ανάλυση των διαφορών πολιτικών επιλογών βασίζεται μόνον σε μια απλουστευτική ποιοτική σύγκριση, η οποία δεν συνοδεύεται από ποσοτικό προσδιορισμό του πιθανού αντικτύπου. Για την πολιτική που επελέγη, με την εξαίρεση του αντικτύπου στον αριθμό θέσεων εργασίας, η Επιτροπή προσδιόρισε ποσοτικώς τις αναμενόμενες υλοποιήσεις²¹ αντί του αντικτύπου.

¹⁹ Βλέπε για παράδειγμα North, Baldock, Ekanem, Whittam και Wyper: «Access to Bank Finance for Scottish SMEs», 2008.

²⁰ COM(2002) 276 τελικό της 5ης Απριλίου 2002.

²¹ Στην εκτίμηση του αντικτύπου, υλοποιήσεις όπως ο αριθμός των δανείων ή ο αριθμός των ΜΜΕ αντιμετωπίζονται ως αντίκτυπος. Ωστόσο, ο πραγματικός αντίκτυπος είναι πιο περιορισμένος από τις υλοποιήσεις, δεδομένου ότι τμήμα των ΜΜΕ θα είχε εξασφαλίσει τα δάνεια ακόμη και απουσία της εγγύησης.

**ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΜΑΡ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΚΡΙΒΕΣΤΕΡΟΙ·
ΩΣΤΟΣΟ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΜΗΝ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΕΙΣ
ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ**

23. Τίθενται στόχοι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί, συναφείς και χρονικά προσδιορισμένοι (στόχοι SMART) για όλους τους τομείς δραστηριοτήτων που καλύπτει ο προϋπολογισμός.²² Οι στόχοι θεωρούνται:

- ο συγκεκριμένοι, εάν είναι επαρκώς ακριβείς και ειδικοί ώστε να μην επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες²³,
- ο μετρήσιμοι, εάν η υλοποίηση μπορεί να μετρηθεί και, επομένως, είναι δυνατή η αξιολόγηση τυχόν βελτιώσεων,
- ο εφικτοί, εάν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα είναι ρεαλιστικά δυνατό να επιτευχθούν με τους διαθέσιμους πόρους,
- ο συναφείς, εάν σχετίζονται με τις ανάγκες και τους στρατηγικούς στόχους, και
- ο χρονικά προσδιορισμένοι, εάν συσχετίζονται με συγκεκριμένη προθεσμία ή χρονική περίοδο²³.

24. Λόγω της μάλλον πολύπλοκης δομής του CIP (βλέπε **παράρτημα 1**), η ιεραρχική διάρθρωση των στόχων είναι επίσης πολύπλοκη. Στο επίπεδο του προγράμματος-πλαίσιου ορίζονται τέσσερις γενικοί στόχοι²⁴. Στην περίπτωση του EIP, το οποίο περιλαμβάνει τον μηχανισμό SMEG, οι άμεσοι στόχοι²⁵ ορίζονται στο επίπεδο του ειδικού προγράμματος²⁶. Μολονότι δεν ορίζονται ειδικοί στόχοι στο επίπεδο των χρηματοπιστωτικών μέσων, το άρθρο 19, παράγραφος 2, της απόφασης για το CIP περιγράφει κάθε θυρίδα του μηχανισμού SMEG κατά τρόπο που παραπέμπει σε ορισμό στόχων (βλέπε **πλαίσιο 1**).

25. Οι στόχοι είναι συναφείς. Ωστόσο, συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι και χρονικά προσδιορισμένοι είναι μόνον όσον αφορά τις προσδοκώμενες υλοποιήσεις του μηχανισμού. Ο ποσοτικοποιημένος στόχος της στήριξης 315 750 MME φαίνεται ευλόγως εφικτός (βλέπε σημείο 77).

²² Άρθρο 27, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1).

²³ Ο ορισμός προέρχεται από τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά την αξιολόγηση του αντίκτυπου, SEC(2005) 791 της 15ης Ιουνίου 2005.

²⁴ Απόφαση σχετική με το CIP, άρθρο 2.

²⁵ Οι άμεσοι στόχοι αφορούν το αποτέλεσμα μιας παρέμβασης στους άμεσους αποδέκτες και λαμβάνουν υπόψη τον συγκεκριμένο προβλεπόμενο τομέα και τα ειδικά χαρακτηριστικά της εξεταζόμενης πολιτικής παρέμβασης. Όσον αφορά τον μηχανισμό SMEG, ο συναφής στόχος του EIP θεωρείται ο άμεσος στόχος του.

²⁶ Απόφαση σχετική με το CIP, άρθρο 10.

26. Σε σύγκριση με την περίπτωση του MAP, οι στόχοι του μηχανισμού SMEG ήταν ακριβέστεροι, αν και διατυπωμένοι με ιδιαίτερα γενικό τρόπο. Παραδείγματος χάριν, σύμφωνα με τον άμεσο στόχο του EIP, με τον δανεισμό πρέπει «να βελτιωθεί η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη ΜΜΕ». Διατυπωμένος κατ' αυτόν τον τρόπο, ο εν λόγω στόχος συνεπάγεται ένα εξαιρετικά ευρύ φάσμα δυνητικών ΜΜΕ-στόχων, καθώς μπορεί να υποστηριχθεί ότι καλύπτει σχεδόν κάθε δάνειο που λαμβάνει οποιαδήποτε ΜΜΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η ανάπτυξη μιας εταιρείας. Επίσης, η έννοια της καινοτομίας ερμηνεύθηκε κατά ευρύ τρόπο²⁷.

²⁷ Παραδείγματα καινοτομίας που εντοπίστηκαν στο δείγμα: επένδυση σε νέες τεχνολογίες συσκευασίας και διαλογής σε μια αποθήκη, επένδυση ενός αρτοποιείου σε νέο φούρνο με πρόσθετες λειτουργικές δυνατότητες.

ΠΛΑΙΣΙΟ 1

ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΜΕ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ SMEG

Γενικός στόχος

Η προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ.

Άμεσος στόχος

Η βελτίωση (...) της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη ΜΜΕ και των επενδύσεων σε δραστηριότητες καινοτομίας.

Οι τέσσερις θυρίδες του μηχανισμού SMEG

Θυρίδα δανείων — αποσκοπεί στη μείωση των ιδιαίτερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση είτε λόγω του θεωρούμενου υψηλότερου κινδύνου που ενέχουν οι επενδύσεις σε ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη γνώση, όπως είναι αυτές που αφορούν την τεχνολογική ανάπτυξη, την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας, είτε λόγω της έλλειψης επαρκών εγγυήσεων.

Θυρίδα μικροπιστώσεων — ενθαρρύνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να διαδραματίσουν σοβαρότερο ρόλο στην προσφορά δανείων χαμηλότερου ύψους τα οποία κανονικά συνεπάγονται αναλογικά υψηλότερο μοναδιαίο κόστος διαχείρισης για τους δανειζόμενους με ανεπαρκείς εγγυήσεις. Εκτός από τις εγγυήσεις ή τις αντεγγυήσεις, οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές μπορούν να λαμβάνουν επιχορηγήσεις ως αντιστάθμιση για το υψηλό διοικητικό κόστος που συνδέεται με τις μικροπιστώσεις.

Θυρίδα επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων — καλύπτει επενδύσεις που προσφέρουν κεφάλαια κατά το στάδιο αρχικής ώθησης ή/και το στάδιο εκκίνησης, καθώς και ενδιάμεση χρηματοδότηση, με σκοπό τον περιορισμό των ιδιαίτερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ λόγω της αδύναμης χρηματοοικονομικής τους δομής, και εκείνων που προκύπτουν από τις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων.

Θυρίδα τιτλοποίησης — στοχεύει στην κινητοποίηση πρόσθετων χρηματοδοτήσεων με δανειακά κεφάλαια για τις ΜΜΕ βάσει των συμφωνιών για τον επιμερισμό των κινδύνων με τα συγκεκριμένα ιδρύματα. Προϋπόθεση για την υποστήριξη των συναλλαγών αυτών είναι η ανάληψη της υποχρέωσης από τα ιδρύματα να αφιερώνουν ένα σημαντικό μέρος της ρευστότητας που προκύπτει από την κινητοποίηση κεφαλαίων για τη χορήγηση νέων δανείων σε ΜΜΕ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

- 27.** Στην εκτίμηση του αντικτύπου του CIP ορίζεται στόχος υλοποιήσεων που αφορά το σύνολο των ΜΜΕ που αναμένεται να ωφεληθούν από αυτό κατά τα επτά έτη λειτουργίας του. Δεν ορίζονται στόχοι όσον αφορά τα αποτελέσματα ή τον αντίκτυπο (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε σημείο 64). Στην εκτίμηση του αντικτύπου αναφέρεται ένας αριθμός άμεσων θέσεων εργασίας οι οποίες, σύμφωνα με τις προβλέψεις, είτε θα διατηρούνταν είτε θα δημιουργούνταν εντός πέντε ετών. Η εκτίμηση αυτή δεν σχετίζεται άμεσα με κανέναν από τους στόχους, μπορεί ωστόσο να συναχθεί από την ανανεωμένη στρατηγική της Λισσαβώνας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG: ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΟ ΕΤΑΕ

- 28.** Ακρογωνιαίος λίθος της αποδοτικής και αποτελεσματικής ανάθεσης αρμοδιοτήτων είναι η συμβατική συμφωνία στις διατάξεις της οποίας αναλύονται λεπτομερώς οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στον εξειδικευμένο φορέα. Συγκεκριμένα, η εν λόγω συμβατική συμφωνία πρέπει να προβλέπει λεπτομερώς τις υποχρεώσεις του εξειδικευμένου φορέα και να περιλαμβάνει όλες εκείνες τις ρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων της πολιτικής²⁸.
- 29.** Το ΕΤαΕ αναπτύσσει συστηματικά εμπειρογνωμοσύνη στην παροχή προϊόντων χρηματοοικονομικής τεχνικής σε ΜΜΕ στην Ευρώπη. Επελέγη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα να αναλάβει την καθημερινή διαχείριση του μηχανισμού SMEG ήδη από την έναρξή του το 1998. Η χρήση του ΕΤαΕ στο πλαίσιο διαδοχικών πολυετών προγραμμάτων (του G&E, του MAP και στη συνέχεια του CIP) έχει στόχο να διασφαλίσει την απαιτούμενη συνέχεια στη διαχείριση του μηχανισμού SMEG.
- 30.** Στο πλαίσιο αυτό, το Συνέδριο εξέτασε:
- ο εάν η υλοποίηση του μηχανισμού SMEG σχεδιάστηκε αποτελεσματικά, ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις και να εξασφαλιστεί η αδιάλειπτη στήριξη των ΜΜΕ, και
 - ο εάν το κανονιστικό πλαίσιο²⁹ που ορίζει τις υπηρεσίες που παρέχει το ΕΤαΕ διασφαλίζει την αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση του μηχανισμού.

²⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 357 της 31.12.2002, σ. 1).

²⁹ Για τον μηχανισμό SMEG: η συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης και οι σχετικές επιχειρησιακές κατευθυντήριες οδηγίες (όπως το έγγραφο με τίτλο «Guidance on Enhanced Access to Finance» (Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση)).

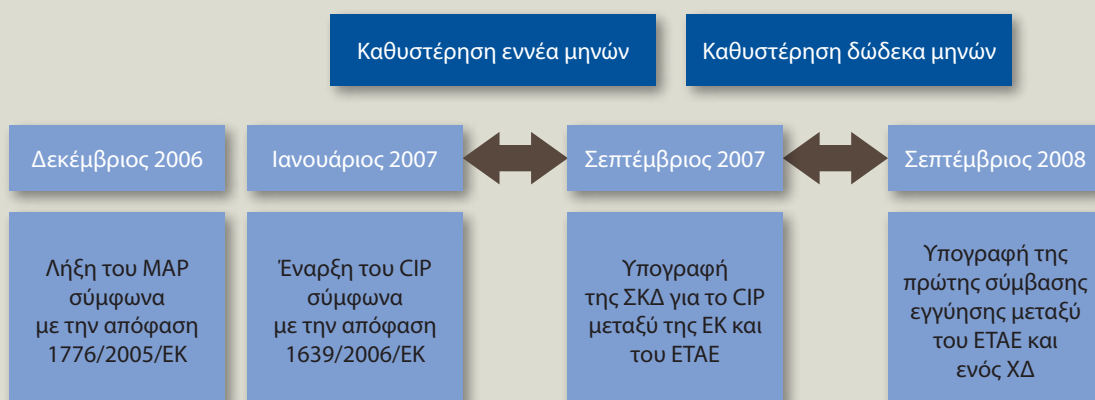
ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 31.** Δεδομένου ότι το MAP κάλυψε την περίοδο από το 2001 έως το 2006 και ότι το CIP καλύπτει την περίοδο από το 2007 έως το 2013, η έναρξη των εργασιών στο πλαίσιο του CIP θα έπρεπε να είχε προγραμματιστεί κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια της χρηματοπιστωτικής στήριξης. Η ΣΚΔ θα έπρεπε να είχε συναφθεί τουλάχιστον έντεκα μήνες (βλέπε σημείο 33) πριν από την έναρξη του CIP, ώστε να απομένει επαρκής χρόνος για την υπογραφή των συμβάσεων εγγύησης μεταξύ του ΕΤαΕ και των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών.
- 32.** Το πρώτο σχέδιο κειμένου της ΣΚΔ στο πλαίσιο του CIP οριστικοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2006, ωστόσο η σύμβαση υπεγράφη μόλις στις 20 Σεπτεμβρίου 2007, εννέα σχεδόν μήνες μετά την έναρξη του CIP. Στη συνέχεια, χρειάστηκε σχεδόν ένα έτος έως την υπογραφή της πρώτης σύμβασης εγγύησης μεταξύ του ΕΤαΕ και ενός χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή³⁰ (βλέπε **γράφημα 2**).

³⁰ Η πρώτη σύμβαση εγγύησης μεταξύ χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή και του ΕΤαΕ στο πλαίσιο του CIP υπεγράφη στις 2 Σεπτεμβρίου 2008.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΟΥ MAP ΚΑΙ ΤΟΥ CIP

- 33.** Από την παραλαβή μιας αίτησης διαμεσολαβητή στο πλαίσιο του CIP έως την υπογραφή της σύμβασης απαιτείτο κατά μέσο όρο διάστημα σχεδόν έντεκα μηνών³¹. Επιπλέον, 8 από τους 21 ερωτηθέντες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο του Συνεδρίου έκριναν παράλογο το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας υποβολής αίτησης³². Η εν λόγω καθυστέρηση στη διαδικασία επιλογής οφειλόταν κατά κύριο λόγο στην ανάγκη εύρεσης λύσεων σε ζητήματα τεχνικής φύσης που επισήμανε το ΕΤαΕ πριν από την υλοποίηση του μηχανισμού SMEG, όπως η διατύπωση κοινώς αποδεκτού ορισμού της προσθετικότητας των εγγυήσεων δανείων και η μέτρηση αυτής (βλέπε σημείο 84). Συνολικά, αυτό είχε ως αποτέλεσμα ένα σημαντικό χρονικό κενό κατά τη μετάβαση από το ένα πρόγραμμα στο διάδοχό του.

**ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΕ «ΡΗΤΡΑ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟΤΗΤΑΣ»
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ**

- 34.** Η συνέχεια της στήριξης είναι σημαντική για τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές, δεδομένου ότι ορισμένοι εξ αυτών δημιούργησαν ειδικά δανειακά προϊόντα, προσαρμοσμένα στις ανάγκες του μηχανισμού SMEG. Η διακοπή της στήριξης της ΕΕ θα μπορούσε να προκαλέσει μεγαλύτερες ζημίες στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές εάν το προϊόν διατηρείτο χωρίς την εγγύηση της ΕΕ.
- 35.** Στόχος της θέσπισης της «ρήτρας αναδρομικότητας» ήταν η ελαχιστοποίηση του χρονικού κενού μεταξύ των δύο διαδοχικών προγραμμάτων και η εξασφάλιση συνέχειας μεταξύ των προγραμμάτων MAP και CIP. Η ρήτρα αυτή έδωσε στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές τη δυνατότητα να περιλάβουν αναδρομικά, προς στήριξη από τον μηχανισμό, δάνεια τα οποία είχαν συνάψει κατά το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της λήξης της περιόδου διαθεσιμότητας στο πλαίσιο του MAP και της ημερομηνίας υπογραφής της σύμβασης εγγυήσής τους στο πλαίσιο του CIP.
- 36.** Επομένως, δεν διασφαλίστηκε η ίση μεταχείριση των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, δεδομένου ότι όσοι εξ αυτών είχαν συμμετάσχει στο MAP έτυχαν ευνοϊκότερης μεταχείρισης, μέσω της αναδρομικής συμπερίληψης δανείων. Με τη ρήτρα αυτή, κατέστη δυνατή η αναδρομική συμπερίληψη δανείων που συνήφθησαν από τον Σεπτέμβριο του 2007 και έπειτα, ενώ οι νέοι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές δεν είχαν τη δυνατότητα να συμπεριλάβουν παρά μόνο δάνεια που σύναψαν μετά την υπογραφή της σύμβασης εγγυήσής τους με το ΕΤαΕ³³.

³¹ Βάσει των εννέα διαμεσολαβητών στους οποίους πραγματοποιήθηκε επίσκεψη, υπολογίστηκε ότι για την επεξεργασία αίτησης δεκτής στο πλαίσιο του CIP απαιτούντο κατά μέσο όρο 323 ημέρες.

³² Βάσει του ερωτηματολογίου (ερώτημα 6) που εστάλη σε όλους τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές που είχαν υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο CIP.

³³ Οι πρώτες συμβάσεις εγγύησης στο πλαίσιο του CIP υπεγράφησαν τον Σεπτέμβριο του 2008.

- 37.** Μολονότι η ρήτρα αναδρομικότητας σχεδιάστηκε με σκοπό την κάλυψη του κενού χρηματοδότησης των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ του MAP και του CIP, η διακοπή της στήριξης της ΕΕ προς τις ΜΜΕ δεν κατέστη δυνατό να αποτραπεί σε όλες τις περιπτώσεις. Αυτό συνέβη στις περιπτώσεις δύο επί συνόλου εννέα ελεγχθέντων χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, για τους οποίους η περίοδος διαθεσιμότητας στο πλαίσιο του MAP έληξε πριν από την έναρξη της περιόδου διαθεσιμότητας στο πλαίσιο του CIP (χρονικό κενό τεσσάρων μηνών).

³⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 53 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 38.** Ο μηχανισμός SMEG τελεί υπό την από κοινού διαχείριση της Επιτροπής και του ΕΤαΕ³⁴. Προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχία της ανάθεσης αρμοδιοτήτων, η ΣΚΔ και οι σχετικές επιχειρησιακές κατευθυντήριες οδηγίες έπρεπε να περιλαμβάνουν:
- ο ορισμό της προς υλοποίηση δράσης, όπως οι ειδικοί στόχοι ανά θυρίδα (βλέπε **πλαίσιο 1** όπου περιγράφονται οι θυρίδες),
 - ο τη δομή διαχείρισης για την εκτέλεση των καθηκόντων, και
 - ο τη δημιουργία κατάλληλης δομής για τις οφειλόμενες προμήθειες για τις υπηρεσίες που παρέχει το ΕΤαΕ.
- 39.** Στο άρθρο 3 της ΣΚΔ προβλέπονται τα καθήκοντα που ανατίθενται στο ΕΤαΕ (βλέπε **πλαίσιο 2**):

ΠΛΑΙΣΙΟ 2

ΚΥΡΙΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΕΤΑΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG:

- ο προσδιορισμός, αξιολόγηση και επιλογή χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών,
- ο καθορισμός του χαρακτήρα και των λεπτομερών όρων των εγγυήσεων της ΕΕ και επίτευξη συμφωνίας με τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές επ' αυτών,
- ο λήψη αποφάσεων για δέσμευση πόρων, και
- ο εκτέλεση, διαχείριση και λήξη των εγγυήσεων της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης εκθέσεων και της παρακολούθησης).

- 40.** Για κάθε θυρίδα του μηχανισμού SMEG αναπτύχθηκαν επιχειρησιακές κατευθυντήριες οδηγίες³⁵ που ανέλυαν λεπτομερώς τον ειδικό σκοπό, την επιλογή των διαμεσολαβητών, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, την εγγύηση της ΕΕ και τον τρόπο λειτουργίας. Στις 29 Οκτωβρίου 2007, η Επιτροπή δημοσίευσε έγγραφο με τίτλο «Guidance on Enhanced Access to Finance» (Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση) συμπληρώνοντας τις εν λόγω επιχειρησιακές κατευθυντήριες οδηγίες, και συγκριμένα τις διατάξεις της ΣΚΔ για τον καθορισμό των παραμέτρων της σύμβασης εγγύησης.
- 41.** Η δομή διαχείρισης που θεσπίστηκε για τον μηχανισμό SMEG ήταν κατάλληλη, δεδομένου ότι βελτίωσε τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες οδηγίες και τις λοιπές διατάξεις όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων σε σύγκριση με εκείνες που ίσχυαν στο πλαίσιο του MAP, καλύπτοντας το σύνολο των προς εκτέλεση καθηκόντων με αρκετή λεπτομέρεια.
- 42.** Οι πληρωτέες στο ΕΤαΕ προμήθειες πρέπει να υπολογίζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:
- ο οι επιδόσεις όσον αφορά την επίτευξη ειδικών στόχων,
 - ο η γεωγραφική κατανομή στις επιλέξιμες χώρες, και
 - ο βαθμός νεωτερισμού και πολυπλοκότητας του μέσου εγγυήσεων.
- 43.** Το σύστημα προμηθειών του ΕΤαΕ βελτιώθηκε στο πλαίσιο του CIP σε σύγκριση με ό,τι ίσχυε στο πλαίσιο του MAP, καθώς:
- ο η δομή των προμηθειών κατατμήθηκε σε τέσσερις διακριτές συνιστώσες, οι οποίες αντικατοπτρίζουν καλύτερα τον φόρτο που συνεπάγεται κάθε επιμέρους εργασία, και
 - ο το δικαίωμα στην είσπραξη προμήθειας γεννάται με την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων (βλέπε **πίνακα 3**).

³⁵ Συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης, παραρτήματα 1Α έως 1Δ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ-ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΕΤΑΕ

Είδος προμήθειας-κινήτρου	Αποσκοπεί κυρίως στο να ενθαρρύνει:
Προμήθεια εκκίνησης	την ανάπτυξη του προγράμματος εντός 12 μηνών
Προμήθεια υπογραφής	την ευρεία γεωγραφική κάλυψη του προγράμματος και τη χρήση συγκεκριμένων θυρίδων
Προμήθεια υλοποίησης	τη διεκπεραίωση πρόσθετου όγκου και την καθημερινή λειτουργία
Προμήθεια παρακολούθησης	την εξασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

Πηγή: Παράρτημα 13 της συμφωνίας καταπίστευσης και διαχείρισης.

- 44.** Η «προμήθεια υπογραφής» του ΕΤαΕ συνίσταται σε ειδική πρόσθετη αμοιβή που παρέχεται για την ευρεία γεωγραφική κατανομή των διαμεσολαβητών. Επιπλέον, καταβάλλονται προμήθειες για τη συμμετοχή διαμεσολαβητών σε χώρες που δεν καλύπτονταν προηγουμένως, καθώς και για νέους διαμεσολαβητές, οι οποίοι δεν είχαν συμμετάσχει στα προηγούμενα προγράμματα.
- 45.** Παρά την ύπαρξη της προμήθειας-κινήτρου για τη χρήση συγκεκριμένων θυρίδων, οι θυρίδες επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων και τιτλοποίησης δεν είχαν χρησιμοποιηθεί έως και τις 31 Δεκεμβρίου 2009. Το γεγονός αυτό οφείλεται εν μέρει στη χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία επέδρασε αρνητικά στην αγορά τιτλοποίησης εν γένει.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

- 46.** Στο πλαίσιο του ελέγχου αξιολογήθηκαν οι ακόλουθες πτυχές της διαδικασίας επιλογής:
- ο κατά πόσον το πλαίσιο καθοδήγησης του ΕΤαΕ σχετικά με την επιλογή χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών ήταν πλήρες και διασφάλιζε τη δίκαιη και διαφανή επιλογή τους,
 - ο κατά πόσον οι παράμετροι της σύμβασης που ρυθμίζουν τον βαθμό της παρέμβασης της ΕΕ είχαν οριστεί ορθώς, και
 - ο κατά πόσον οι στόχοι της πολιτικής είχαν μεταφερθεί σωστά στις συμβάσεις εγγύησης.

ΟΡΘΩΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- 47.** Κατά τη διαδικασία της εκτίμησης πρέπει να εφαρμόζονται κοινά πρότυπα για την αξιολόγηση των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η επιλογή θα γίνει κατά τρόπο δίκαιο, συγκροτημένο και διαφανή. Το ΕΤαΕ και η Επιτροπή έπρεπε να ορίσουν και να εφαρμόσουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επιλογή των εν δυνάμει διαμεσολαβητών.

- 48.** Η Επιτροπή ανέθεσε στο ΕΤαΕ³⁶ την αρμοδιότητα της επιλογής διαμεσολαβητών, βάσει της εφαρμογής των κριτηρίων και της διαδικασίας επιλογής που προβλέπονται στις συναφείς πολιτικές εγγυήσεων³⁷. Οι πολιτικές εγγυήσεων προβλέπουν ακόμη ότι η επιλογή των διαμεσολαβητών γίνεται σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική. Στο **πλαίσιο 3** παρέχεται επισκόπηση της διαδικασίας επιλογής που εφάρμοσε το ΕΤαΕ στο πλαίσιο του μηχανισμού SMEG.
- 49.** Κατά τον καθορισμό του πλαισίου διαχείρισης του μηχανισμού, στην ΣΚΔ ορίστηκαν τα ακόλουθα κριτήρια για την επιλογή δυνητικών χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών³⁸:
- ο η οικονομική κατάσταση και η επιχειρησιακή ικανότητα του διαμεσολαβητή, καθώς και η ικανότητά του να διαχειρίζεται κινδύνους και να συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις του μηχανισμού SMEG,
 - ο το κατά πόσον ο διαμεσολαβητής εγγυάται δάνεια ή/και μικροπιστώσεις που παρέχονται σε ΜΜΕ από ευρύ φάσμα δανειστών,
 - ο η γεωγραφική κάλυψη (θυρίδα δανείων μόνον),
 - ο η δυνατότητα παροχής καθοδήγησης και επιχειρηματικής στήριξης (θυρίδα μικροπιστώσεων μόνον), και
 - ο η αποδοχή του κριτηρίου της «ενισχυμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση» (βλέπε σημείο 54).

³⁶ Συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης, άρθρο 3, παράγραφος 1.

³⁷ Η συμφωνία καταπίστευσης και διαχείρισης περιλαμβάνει τέσσερις πολιτικές εγγυήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν στις τέσσερις ειδικές θυρίδες του μηχανισμού. Οι πολιτικές εγγυήσεων ορίζουν ρητά τον σκοπό της θυρίδας, τη διαδικασία επιλογής διαμεσολαβητών, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τον τρόπο λειτουργίας όσον αφορά την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, την κατάρτιση εκθέσεων, την παρακολούθηση και τον έλεγχο καθώς και την προώθηση και την προβολή.

³⁸ Τα κριτήρια αυτά αντιστοιχούν στις θυρίδες δανείων και μικροπιστώσεων. Τα κριτήρια επιλογής που σχετίζονται με τις θυρίδες επενδύσεων ιδίων κεφαλαίων και τιτλοποίησης δεν εξετάστηκαν, δεδομένου ότι οι εν λόγω θυρίδες δεν είχαν χρησιμοποιηθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

ΠΛΑΙΣΙΟ 3

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΟ ΕΤΑΕ

- ο Ανάλυση των αιτήσεων που υπέβαλαν διαμεσολαβητές σε συνέχεια ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών
- ο Προεπιλογή αιτήσεων — τυποποιημένος έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων
- ο Διαδικασία δέουσας επιμέλειας (συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των παραμέτρων της εγγύησης)
- ο Ανεξάρτητη γνωμοδότηση της υπηρεσίας διαχείρισης κινδύνων (Risk Management Department) του ΕΤαΕ
- ο Αξιολόγηση από την υπηρεσία συμμόρφωσης (Compliance Department) του ΕΤαΕ
- ο Έγκριση από το διοικητικό συμβούλιο του ΕΤαΕ και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Διευθυντής ECFIN — L)

- 50.** Το Συνέδριο θεωρεί ότι τα κριτήρια επιλογής των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών είναι σύμφωνα με πρακτικές παρεμφερών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ωστόσο, ούτε η Επιτροπή ούτε το ΕΤαΕ όρισαν κανόνες βαθμολόγησης βάσει των οποίων θα μπορούσαν να είχαν αξιολογηθεί, βαθμολογηθεί και συγκριθεί οι αιτήσεις των διαμεσολαβητών, σύμφωνα με τον βαθμό συμμόρφωσής τους με τα ανωτέρω κριτήρια. Η έλλειψη ακρίβειας όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής παρείχε στο ΕΤαΕ τη δυνατότητα άσκησης μεγάλου βαθμού διακριτικής ευχέρειας κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων.

ΕΛΛΙΠΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

- 51.** Οι δύο βασικές παράμετροι των συμβάσεων εγγύησης είναι ο όγκος αναφοράς και το ανώτατο ποσοστό εγγύησης. Ο όγκος αναφοράς συνίσταται στο συνολικό ποσό εγγυήσεων ή χρηματοδότησης που θα αναμενόταν ευλόγως να επιτύχει ένας διαμεσολαβητής απουσία της εγγύησης της ΕΕ³⁹. Ο όγκος αναφοράς χρησιμεύει ακόμη ως βάση για τον υπολογισμό πρόσθετων παραμέτρων της σύμβασης. Το ανώτατο ποσοστό της εγγύησης⁴⁰ αναφέρεται στο μέγιστο ύψος ζημιών για τις οποίες ευθύνεται το ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας σύμβασης εγγύησης. Αμφότερες οι παράμετροι αυτές είναι βασικοί παράγοντες, καθώς καθορίζουν:

- ο κατά πόσον η παρέμβαση της ΕΕ λειτουργεί προσθετικά προς το υφιστάμενο επίπεδο δραστηριότητας του καθεστώτος εγγυήσεων ή απλώς το υποκαθιστά, και
- το μέγιστο επίπεδο δημοσιονομικής έκθεσης που αναμένεται να αντιμετωπίσει η ΕΕ στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης σύμβασης.

- 52.** Σύμφωνα με τη ΣΚΔ και τις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, τα συνολικά ποσά, συμπεριλαμβανομένου του όγκου αναφοράς, καθορίζονται βάσει της επαγγελματικής κρίσης του ΕΤαΕ και με βάση τους προϋπολογισμούς των προηγούμενων ετών και τα ποσοστά ή τις προβλέψεις ζημιών (ιδίως στην περίπτωση καθεστώτων κρατικών εγγυήσεων), λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική εξέλιξή τους.

³⁹ Έγγραφο με τίτλο «Guidance on Enhanced Access to Finance» (Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση), 25 Οκτωβρίου 2007.

⁴⁰ Το ανώτατο ποσοστό εγγύησης είναι το προσυμφωνηθέν ποσοστό μέχρι του οποίου, κατ' ανώτατο όριο, ευθύνεται το ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας σύμβασης εγγύησης. Το ποσό της ευθύνης του ΕΤαΕ στο πλαίσιο μιας σύμβασης εγγύησης (όριο της εγγύησης) υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το πραγματικό ύψος του χαρτοφυλακίου επί το ποσοστό εγγύησης και το ανώτατο ποσοστό εγγύησης. Π.χ. ύψος χαρτοφυλακίου = 1 000, ποσοστό εγγύησης = 50 %, ανώτατο ποσοστό εγγύησης = 10 %. Επομένως, μέγιστη ευθύνη του ΕΤαΕ (όριο της εγγύησης) = $1\,000 \times 50\% \times 10\% = 50$.

- 53.** Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην τεκμηρίωση του ΕΤαΕ όσον αφορά τον καθορισμό των παραμέτρων της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων του όγκου αναφοράς και του ανώτατου ποσοστού εγγύησης. Στο αίτημα του ΕΤαΕ για έγκριση από το διοικητικό συμβούλιο περιλαμβάνεται σύνοψη μόνο των αποτελεσμάτων της διαδικασίας της δέουσας επιμέλειας. Κατά τον καθορισμό των εν λόγω παραμέτρων, το ΕΤαΕ βασίζεται στα πληροφοριακά στοιχεία που παρέχει ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν δεν προκύπτει ότι το ΕΤαΕ προέβαινε σε επαλήθευση αυτών των πληροφοριακών στοιχείων.

⁴¹ Απόφαση σχετική με το CIP, άρθρο 19.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΕΝ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΠΛΗΡΩΣ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ

- 54.** Κάθε σύμβαση εγγύησης πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της πολιτικής, ορίζοντας επακριβώς τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Στις γενικές υποχρεώσεις που ισχύουν για κάθε διαμεσολαβητή που συνάπτει σύμβαση εγγύησης περιλαμβάνονται οι αρχές της ενισχυμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Οι εν λόγω αρχές απορρέουν από τους ευρύτερους στόχους που ορίζονται στη νομική βάση⁴¹ και στη ΣΚΔ και αντικατοπτρίζουν δεόντως τους στόχους αυτούς. Στο **πλαίσιο 4** παρουσιάζονται οι αρχές που ισχύουν σε σχέση με τη θυρίδα δανείων.

ΠΛΑΙΣΙΟ 4

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΝΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΓΓΥΗΣΗΣ (ΘΥΡΙΔΑ ΔΑΝΕΙΩΝ)

Σκοπός της σύμβασης αυτής είναι η παροχή εγγύησης από πλευράς του ΕΤαΕ στον διαμεσολαβητή για τη μερική κάλυψη του χαρτοφυλακίου κινδύνων του τελευταίου με σκοπό:

- i) την ενίσχυση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση·
- ii) τον περιορισμό των ιδιαίτερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση είτε λόγω του υψηλότερου κινδύνου που θεωρείται ότι ενέχουν οι επενδύσεις σε ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη γνώση, όπως είναι αυτές για την τεχνολογική ανάπτυξη, την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας, είτε λόγω της έλλειψης επαρκούς εμπράγματος ασφάλειας, και
- iii) ενθαρρύνοντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της υποστήριξης των ΜΜΕ στη δημιουργία αναπτυξιακών δυνατοτήτων και θέσεων εργασίας.

55. Επιπλέον αυτών των γενικής φύσης διατάξεων, οι ειδικοί όροι των συμβάσεων εγγύησης με χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές είναι επίσης δυνατό να περιλαμβάνουν «περαιτέρω, ποιοτικού χαρακτήρα υποχρεώσεις όσον αφορά την ενίσχυση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση». Ωστόσο, ορισμένοι όροι των συμβάσεων εγγύησης με διαμεσολαβητές δεν είναι συνεπείς με τους στόχους του CIP ή δεν παρέχουν επαρκή πρακτική καθοδήγηση. Παραδείγματος χάριν:

- ο σε σχέση με την αδυναμία παροχής εμπράγματης ασφάλειας, διαπιστώθηκε στην περίπτωση ενός διαμεσολαβητή ότι «επιπλέον της συμμόρφωσης με τυχόν συναφείς διατάξεις της παρούσας σύμβασης [...] ο διαμεσολαβητής αναλαμβάνει την υποχρέωση [...] να απαιτεί χαμηλή εμπράγματη ασφάλεια σε περιπτώσεις πράξεων διαμεσολάβησης». Στην περίπτωση αυτή, οι ειδικοί όροι της σύμβασης μετατρέπουν τους γενικούς, σχετικούς με την έλλειψη εμπράγματης ασφάλειας, όρους σε μειωμένες απαιτήσεις εμπράγματης ασφάλειας. Ωστόσο, με τον τρόπο αυτό, παρέχεται εκ των πραγμάτων σε όλες τις ΜΜΕ η δυνατότητα να επωφεληθούν των μειωμένων απαιτήσεων παροχής εμπράγματης ασφάλειας και δεν διασφαλίζεται η ενεργοποίηση του μηχανισμού μόνον για ΜΜΕ οι οποίες πράγματι αδυνατούν να παράσχουν εμπράγματη ασφάλεια και, επομένως, να δανειστούν υπό τους συνήθεις εμπορικούς όρους και
- οι ειδικοί όροι των συμβάσεων παρέχουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την ερμηνεία της έννοιας της καινοτομίας. Στην ίδια σύμβαση εγγύησης προβλεπόταν, χωρίς να παρέχονται περαιτέρω διευκρινίσεις ότι «[...] ο διαμεσολαβητής αναλαμβάνει την υποχρέωση [...] να συνάπτει συμφωνίες διαμεσολάβησης με νεοοργανισμούς ΜΜΕ ή ΜΜΕ που μετέχουν σε καινοτόμα έργα».

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

56. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική παρακολούθηση και την κατάρτιση εκθέσεων αποτελεί η έγκαιρη ύπαρξη συναφών και αξιόπιστων πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με την πρόοδο προς την κατεύθυνση της υλοποίησης της πολιτικής και της επίτευξης των στόχων της.

57. Με την παρακολούθηση των επιδόσεων του μηχανισμού SMEG ασχολούνται τόσο η Επιτροπή όσο και το ΕΤαΕ (βλέπε **παράρτημα II**). Τα πληροφοριακά στοιχεία διαβιβάζονται από τις ΜΜΕ (ήτοι τους τελικούς δικαιούχους), μέσω ενός ή περισσότερων διαδοχικών (στην περίπτωση συνεγγύησης ή αντεγγύησης) χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, στο ΕΤαΕ και, τέλος, στην Επιτροπή. Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές υποβάλλουν τριμηνιαίως στο ΕΤαΕ εκθέσεις σχετικές με τον μηχανισμό SMEG. Βάσει των εν λόγω πληροφοριακών στοιχείων, το ΕΤαΕ κατάρτιζε τριμηνιαίες ενοποιημένες εκθέσεις, τις οποίες υποβάλλει στην Επιτροπή. Η τελευταία τις χρησιμοποιεί κατά την εκπόνηση των ετήσιων εκθέσεων εφαρμογής για το EIP και το CIP.

58. Το Συνέδριο εξέτασε τις ακόλουθες πτυχές της παρακολούθησης των επιδόσεων και της κατάρτισης εκθέσεων:

- ο κατά πόσον η Επιτροπή όρισε ένα ισορροπημένο σύνολο δεικτών επιδόσεων για την αξιόπιστη μέτρηση της προόδου προς την κατεύθυνση της υλοποίησης της πολιτικής, και
- ο κατά πόσον οι απαιτήσεις όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων είναι σαφείς και εύλογες.

ΟΡΙΣΤΗΚΑΝ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, ΩΣΤΟΣΟ, ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΤΑΘΕΡΟΙ ΚΑΙ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΟΙ

59. Προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική παρακολούθηση (ήτοι για τη μέτρηση της προόδου προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του μηχανισμού SMEG) αποτελεί ο καθορισμός μιας δέσμης σαφών δεικτών και συναφών στόχων. Οι δείκτες πρέπει να είναι σχετικώς σταθεροί, ώστε να καθιστούν δυνατή την παρατήρηση τυχόν αλλαγών που επέρχονται με την πάροδο του χρόνου και την πραγματοποίηση συγκρίσεων.

60. Οι δείκτες επιδόσεων του μηχανισμού SMEG πρέπει να συμβάλλουν στην αξιολόγηση της προόδου προς την κατεύθυνση της επίτευξης, αφενός, των ειδικών στόχων του προγράμματος, όπως προβλέπονται στη νομική βάση και, αφετέρου, των γενικών στόχων της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την οποία εκπορεύονται οι εν λόγω στόχοι.

61. Η Επιτροπή όρισε έξι δείκτες για τον μηχανισμό SMEG (βλέπε **πίνακα 4**).

62. Μεταξύ των τεσσάρων δεικτών (δείκτες υπ' αριθ. 2, 3, 5 και 6) που περιλαμβάνονται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση και στο πρόγραμμα εργασίας του EIP για το έτος 2009, δύο μόνον μεταφέρθηκαν (δείκτες υπ' αριθ. 2 και 3) στην έκθεση εφαρμογής για το EIP που εκπόνησε η Επιτροπή. Στο πρόγραμμα εργασίας του EIP για το 2010, δύο από τους αρχικούς δείκτες δεν περιελήφθησαν (δείκτες υπ' αριθ. 5 και 6), ενώ προστέθηκαν δύο νέοι (δείκτες υπ' αριθ. 1 και 4). Οι εν λόγω μεταβολές, οι οποίες επήλθαν το 2010, συνιστούν απόρροια μελέτης για την αξιολόγηση των δεικτών⁴².

⁴² Evaluation of the Indicators of the EIP (Αξιολόγηση των δεικτών του EIP), Φεβρουάριος 2010.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΟΡΙΣΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ SMEG

	Δείκτες για τον μηχανισμό SMEG	Δείκτες προβλεπόμενοι στην εκ των προτέρων εκτίμηση του αντικτύπου ¹	Δείκτες οριζόμενοι στο πρόγραμμα εργασίας του ΕΙΡ για το 2009	Δείκτες αναφερόμενοι στην έκθεση εφαρμογής για το ΕΙΡ για το 2009	Δείκτες οριζόμενοι στο πρόγραμμα εργασίας του ΕΙΡ για το 2010	Είδος δείκτη
1	Η ανάληψη υποχρέωσης από πλευράς της ΕΕ για χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια και η συνολική χρηματοδότηση που καλύπτεται από εγγύηση	ά.α.	ά.α.	111,8 εκατομμύρια ευρώ (ανώτατο ποσό), τα οποία διασφαλίζουν πραγματικό όγκο δανείων ύψους 2 771 εκατομμυρίων ευρώ	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Υλοποιήσεων
2	Ο αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν σε ΜΜΕ που έλαβαν νέα χρηματοδότηση	315 750 ²	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Αριθμός εργαζομένων κατά την ημερομηνία καταχώρισης: 151 475	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Αντικτύπου
3	Ο αριθμός των ΜΜΕ που έλαβαν νέα χρηματοδότηση		Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	47 791	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Υλοποιήσεων
4	Ο αριθμός των ΜΜΕ που ενισχύθηκαν, ανά τομέα δραστηριότητας	315 750	ά.α.	ά.α. ³	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Υλοποιήσεων
5	Η μεταβολή στον όγκο της χρηματοδότησης επενδύσεων	ά.α.	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Δεν αναφέρθηκε	ά.α.	Αποτελεσμάτων
6	Σύνολο καθαρών εκταμιεύσεων	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Ναι, χωρίς ωστόσο να οριστεί τιμή-στόχος	Δεν αναφέρθηκε	ά.α.	Υλοποιήσεων

¹ Παράρτημα στην πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαisiού για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013), SEC(2005) 433.

² Μία θέση εργασίας που είτε δημιουργήθηκε είτε διατηρήθηκε για κάθε ΜΜΕ που έλαβε νέα χρηματοδότηση. Η Επιτροπή θεωρεί πως, δεδομένου ότι από τα σχετικά με την πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση στοιχεία προκύπτει ότι οι δικαιούχοι ΜΜΕ δημιούργησαν κατά μέσο όρο 1,2 θέσεις εργασίας, πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια περισσότερο συντηρητική αναλογία, ώστε να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι οι εγγυήσεις μικροπιστώσεων αντιστοιχούν σε ποσοστό υψηλότερο του 20 % του συνόλου των εταιρειών που στηρίζονται μέσω του μηχανισμού SMEG και ότι, επομένως, οι θέσεις εργασίας που αναμένεται να δημιουργήσουν οι εν λόγω εταιρείες είναι λιγότερες με συνέπεια τη μείωση του συνολικού μέσου όρου.

³ Οι πληροφορίες περιέχονται μόνον στις τριμηνιαίες εκθέσεις του ΕΤαΕ.

- 63.** Στην εκ των προτέρων αξιολόγηση, ποσοτικοποιημένοι στόχοι ορίστηκαν για δύο μόνον δείκτες (τους δείκτες υπ' αριθ. 2 και 3). Στα προγράμματα εργασίας του ΕΙΡ για τα έτη 2009 και 2010 δεν ορίστηκαν στόχοι σχετικοί με τους δείκτες προς επίτευξη εντός της αντίστοιχης χρονικής περιόδου. Ελλείπει τιμών-στόχων, είναι δύσκολο να αξιολογηθεί εάν το πρόγραμμα εξελίσσεται όπως αναμενόταν.
- 64.** Μολονότι η Επιτροπή επιχείρησε να δημιουργήσει ένα ισορροπημένο σύνολο μετρήσιμων δεικτών, συμπεριλαμβανομένων δεικτών υλοποιήσεων, αντικτύπου και αποτελεσμάτων, ο μοναδικός δείκτης αποτελεσμάτων (ο δείκτης υπ' αριθ. 5) δεν μεταφέρθηκε και τελικώς εγκαταλείφθηκε από την Επιτροπή. Ο μοναδικός δείκτης αντικτύπου (ο δείκτης υπ' αριθ. 2) είναι προβληματικός (βλέπε σημεία 67 και 68) και όλοι οι υπόλοιποι δείκτες είναι δείκτες υλοποιήσεων. Ως αποτέλεσμα, οι δείκτες μάλλον έχουν καταστεί εργαλείο επιχειρησιακής διαχείρισης παρά συνιστούν όντως δείκτες για τη μέτρηση του αντικτύπου και της επιτυχίας του προγράμματος. Η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της συγκέντρωσης των στοιχείων κατά τρόπο οικονομικό και της παρακολούθησης των επιδόσεων κατά τρόπο αποτελεσματικό δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί. Οι αξιολογητές των δεικτών του ΕΙΡ πρότειναν ένα σύνολο ισορροπημένων δεικτών, συμπεριλαμβανομένων δεικτών ως προς τις μεθόδους συγκέντρωσης στοιχείων και του έγκαιρου χαρακτήρα αυτής⁴³.
- 65.** Προκειμένου να διατυπωθούν έγκυρα συμπεράσματα ως προς τα επιτεύγματα του προγράμματος SMEG, είναι ουσιώδες τα στοιχεία παρακολούθησης που παρέχονται από τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές να χαρακτηρίζονται από αξιοπιστία, να είναι δηλαδή ακριβή και πλήρη.
- 66.** Όλοι οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές στους οποίους πραγματοποιήσε επισκέψεις το Συνέδριο είχαν θεσπίσει διαδικασίες για τη συγκέντρωση των στοιχείων που είναι αναγκαία για την υποβολή εκθέσεων στο ΕΤαΕ. Η ποιότητα των διαδικασιών κατάρτισης εκθέσεων στο επίπεδο των διαμεσολαβητών ελέγχεται κατά τις επιτόπιες επισκέψεις παρακολούθησης που πραγματοποιεί το ΕΤαΕ.
- 67.** Η συγκέντρωση των στοιχείων που σχετίζονται με τον δείκτη που αφορά τον «αριθμό θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν» είναι δυσχερής για ορισμένους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές. Σε ορισμένες χώρες τα στοιχεία προήλθαν από κρατικούς οργανισμούς⁴⁴, ορισμένοι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές τα συγκεντρώνουν δειγματοληπτικώς⁴⁵, ενώ άλλοι προβαίνουν σε υπολογισμούς βάσει των αναμενόμενων τιμών⁴⁶. Σε άλλες περιπτώσεις, οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές δεν επικαιροποιούσαν τα στοιχεία για την απασχόληση σε ετήσια βάση, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν ιδιαίτερος επαχθής⁴⁷. Δεδομένου ότι η ποιότητα των στοιχείων για την απασχόληση διαφέρει από χώρα σε χώρα, η πρακτική της πρόσθεσής τους εγείρει ερωτηματικά όσον αφορά την αξιοπιστία της τιμής του δείκτη που σχετίζεται με τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν (δείκτης υπ' αριθ. 2).

⁴³ Για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου προτάθηκαν διάφοροι δείκτες, όπως για παράδειγμα η συνεισφορά στις επιδόσεις των δικαιούχων (αύξηση των πωλήσεων, δημιουργία/διατήρηση θέσεων εργασίας, ανάπτυξη νέων προϊόντων ή υπηρεσιών) ή η συνολική (ή η μέση) αύξηση του κύκλου εργασιών των χρηματοδοτηθεισών ΜΜΕ.

⁴⁴ Παραδείγματος χάριν, ένας διαμεσολαβητής στη Σλοβενία ελάμβανε τα σχετικά με την απασχόληση στοιχεία από τον εθνικό οργανισμό κοινωνικών ασφαλίσεων.

⁴⁵ Ένας διαμεσολαβητής στην Ισπανία συγκεντρώνει ετησίως τα συναφή πληροφοριακά στοιχεία από τις περιφερειακές εταιρείες εγγυήσεων σε δειγματοληπτική βάση.

⁴⁶ Άλλος διαμεσολαβητής στην Ισπανία υπολογίζει τη μεταβολή στην απασχόληση συγκρίνοντας τις προσδοκίες κατά τον χρόνο της υποβολής της αίτησης χορήγησης δανείου με τα πραγματικά στοιχεία για την απασχόληση κατά τον χρόνο του υπολογισμού.

⁴⁷ Παραδείγματος χάριν, ένας διαμεσολαβητής στην Ιταλία συγκεντρώνει στοιχεία για την απασχόληση μόνο κατά το στάδιο της αρχικής αίτησης για παροχή εγγύησης και δεν τα επικαιροποιεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

- 68.** Άλλο πρόβλημα που εμφανίζει ο εν λόγω δείκτης είναι ότι οι τιμές προέρχονται από τον αριθμό των απασχολούμενων στις στηριζόμενες ΜΜΕ, ο οποίος δεν είναι ίσος με τον αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν σε ΜΜΕ που έλαβαν νέα χρηματοδότηση. Η νέα χρηματοδότηση που έλαβε μία ΜΜΕ δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας που επιφέρει τη διατήρηση ή τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Δεν αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο το εγγυημένο δάνειο συνεισέφερε στη διατήρηση ή τη δημιουργία αυτών των θέσεων.

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΙΝΑΙ ΣΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΕΣ, ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕ ΕΠΑΧΘΕΙΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥΣ ΜΟΝΟΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

- 69.** Οι υποχρεώσεις των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων πρέπει να είναι σαφείς, ώστε αυτοί να συγκεντρώνουν τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την παρακολούθηση και την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με το πρόγραμμα SMEG. Ο χρόνος και οι πόροι που απαιτούνται για τη συγκέντρωση των πληροφοριακών στοιχείων που συνδέονται με τους δείκτες δεν πρέπει να προκαλούν περιττό διοικητικό άγχος.
- 70.** Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές οφείλουν να συγκεντρώνουν διάφορα στοιχεία σχετικά με τις στηριζόμενες ΜΜΕ και να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στο ΕΤαΕ (βλέπε *παράρτημα ΙΙΙ*). Οι υποχρεώσεις όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων απαριθμούνται στη σύμβαση εγγύησης μεταξύ του ΕΤαΕ και του χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή. Για τον σκοπό αυτό, το ΕΤαΕ διαβίβασε στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες⁴⁸ σχετικά με τη συγκέντρωση των απαιτούμενων στοιχείων. Προς επίρρωση της διαπίστωσης αυτής αναφέρεται ότι το 88 % των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών συμφώνησε ότι οι επιχειρησιακές οδηγίες που παρέσχε το ΕΤαΕ ήταν σαφείς⁴⁹. Εξάλλου, το 98 % αυτών δήλωσε ότι το ΕΤαΕ είναι στη διάθεσή τους ανά πάσα στιγμή για την παροχή πρόσθετων πληροφοριών προς αποσαφήνιση επιχειρησιακών ζητημάτων⁵⁰.
- 71.** Από τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου του Συνεδρίου προέκυψε επίσης ότι μόλις το 20 % των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που συμμετέχουν στο CIP ή/και στο MAP κρίνει παράλογες τις απαιτήσεις όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων⁵¹.

⁴⁸ «Manual for compiling reports under the SME guarantee facility 2007–2013 (CIP)» (Εγχειρίδιο για την κατάρτιση εκθέσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ, 2007–2013 (CIP)) — EIF.

⁴⁹ Βάσει ερωτηματολογίου (ερώτημα 14), 36 επί συνόλου 41 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που απάντησαν στο συγκεκριμένο ερώτημα συμφώνησαν ότι οι επιχειρησιακές οδηγίες που παρείχε το ΕΤαΕ ήταν σαφείς.

⁵⁰ Βάσει ερωτηματολογίου (ερώτημα 15), 40 επί συνόλου 41 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που απάντησαν στο συγκεκριμένο ερώτημα συμφώνησαν ότι το ΕΤαΕ είναι ανά πάσα στιγμή στη διάθεσή τους για την παροχή διευκρινίσεων καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της εγγύησης.

⁵¹ Βάσει ερωτηματολογίου (ερώτημα 16), 8 επί συνόλου 42 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που απάντησαν στο συγκεκριμένο ερώτημα διαφώνησαν με τη θέση ότι οι απαιτήσεις όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων ήταν εύλογες.

- 72.** Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η συγκέντρωση των στοιχείων μέσω των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών προσκρούει σε πληθώρα εμποδίων (για παράδειγμα, στην περίπτωση των στοιχείων για την απασχόληση), εναλλακτικές μέθοδοι συγκέντρωσης πληροφοριακών στοιχείων θα ήταν ενδεχομένως καταλληλότερες. Σε αμφότερες τις εκθέσεις με τους τίτλους «Evaluation of the Indicators of the EIP» (Αξιολόγηση των δεικτών του EIP) και «Interim evaluation of the EIP» (Ενδιάμεση αξιολόγηση του EIP) προτεινόταν η χρήση ερευνών στο πλαίσιο των αξιολογήσεων.

ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 73.** Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται οι επιτευχθείσες υλοποιήσεις του μηχανισμού SMEG. Οι υλοποιήσεις αυτές αναλύονται σε συνάρτηση με τους στόχους του μηχανισμού. Επιπλέον, εξετάζεται η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του, ιδίως δε κατά πόσον οι στόχοι του επιτυγχάνονται καλύτερα σε επίπεδο Κοινότητας από ό,τι σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 74.** Σκοπός των χρηματοπιστωτικών μέσων του CIP είναι η «βελτίωση (...) της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη ΜΜΕ και των επενδύσεων σε δραστηριότητες καινοτομίας⁵²». Πιο συγκεκριμένα, ο μηχανισμός SMEG στο πλαίσιο του προγράμματος CIP αποσκοπεί:

- ο στη στήριξη 315 750 ΜΜΕ⁵³,
- ο στην παροχή εγγυήσεων για δάνεια που χρηματοδοτούν καινοτόμους επενδύσεις των ΜΜΕ⁵⁴ ή τα οποία χορηγούνται σε ΜΜΕ που αδυνατούν να παράσχουν επαρκή εμπράγματη ασφάλεια και, επομένως,
- ο στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση στις περιπτώσεις που δεν επαρκούν οι μηχανισμοί της αγοράς.

- 75.** Η ανάλυση που ακολουθεί βασίστηκε σε εξέταση του δείγματος δανείων που επέλεξε το Συνέδριο⁵⁵. Όσον αφορά τις επενδύσεις σε ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη γνώση, όπως η τεχνολογική ανάπτυξη, η καινοτομία και η μεταφορά τεχνολογίας, γίνεται αναφορά στο Εγχειρίδιο του Όσλο του ΟΟΣΑ για τη μέτρηση των επιστημονικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων⁵⁶.

⁵² Απόφαση σχετική με το CIP, άρθρο 10.

⁵³ Παράρτημα στην πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαίσου για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007–2013), SEC(2005) 433.

⁵⁴ Ισχύει μόνο για τη θυρίδα δανείων. Το άρθρο 19, παράγραφος 2, της σχετικής με το CIP απόφασης αναφέρεται σε «επενδύσεις σε ορισμένες δραστηριότητες που συνδέονται με τη γνώση, όπως είναι η τεχνολογική ανάπτυξη, η καινοτομία και η μεταφορά τεχνολογίας».

⁵⁵ Επελέγη δείγμα 181 δανείων χορηγηθέντων από τους εννέα χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές στους οποίους πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις. Ο αριθμός των δανείων που επελέγησαν ανά διαμεσολαβητή αντικατοπτρίζει τον επιτευχθέντα όγκο εγγυήσεων και περιορίστηκε σε ένα φάσμα 10 έως 45 δανείων.

⁵⁶ Το Εγχειρίδιο του Όσλο με τίτλο «Proposed guidelines for collecting and interpreting technological innovation data» (Προτεινόμενες κατευθυντήριες οδηγίες για τη συγκέντρωση και την ερμηνεία στοιχείων σχετικών με την καινοτομία στον τομέα της τεχνολογίας), ΟΟΣΑ, 1997, στο οποίο γίνεται αναφορά επίσης στην αιτιολογική σκέψη 8 της σχετικής με το CIP απόφασης καθώς και στις κατευθυντήριες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκτίμηση του αντικτύπου του 2009 — SEC(2009) 92.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 315 750 ΜΜΕ ΕΙΝΑΙ ΕΦΙΚΤΟΣ

- 76.** Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές στους οποίους πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις, στο σύνολό τους, στόχευαν σαφώς στις ΜΜΕ και διέθεταν όλοι διαδικασίες για την εξακρίβωση του καθεστώτος ΜΜΕ της δανειζομένης επιχείρησης.
- 77.** Όσον αφορά τον γενικό στόχο της στήριξης 315 750 ΜΜΕ⁵⁷, η Επιτροπή και το ΕΤαΕ κατέβαλαν επιτυχείς προσπάθειες να αντιπάρειλθουν τις επιπτώσεις της αρχικής καθυστέρησης (βλέπε σημείο 32), επικεντρώνοντας την προσοχή τους στους μεγαλύτερους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές. Κατά τα τρία έτη που παρήλθαν από τη θέση σε εφαρμογή του CIP, το ΕΤαΕ υπέγραψε 25 συμφωνίες με 21 χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές (βλέπε **πίνακα 2**). Στο τέλος του 2009, το συνολικό ανώτατο όριο εγγύησης⁵⁸ των εν λόγω συμβάσεων εγγύησης ανερχόταν σε 191,1 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 37,5 % του συνολικού προϋπολογισμού του μηχανισμού SMEG. Οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές παρείχαν δάνεια σε σχεδόν 59 000 ΜΜΕ, ήτοι σε ποσοστό 19 % του αριθμού-στόχου. Συνεκτιμώντας τα αποτελέσματα του MAP, εάν για καθεμία από τις υπογραφείσες συμβάσεις εγγύησης επιτευχθεί το μέγιστο ύψος χαρτοφυλακίου, οι συμφωνίες αυτές επιτυγχάνουν άνω του ημίσεος του αριθμού-στόχου ΜΜΕ (57,4 %)⁵⁹ (βλέπε **γράφημα 3**). Επομένως, όπως προκύπτει από την μέχρι τούδε σημειωθείσα πρόοδος, ευλόγως μπορεί να προσδοκάται ότι θα επιτευχθεί ο συνολικός στόχος της στήριξης 315 750 ΜΜΕ.

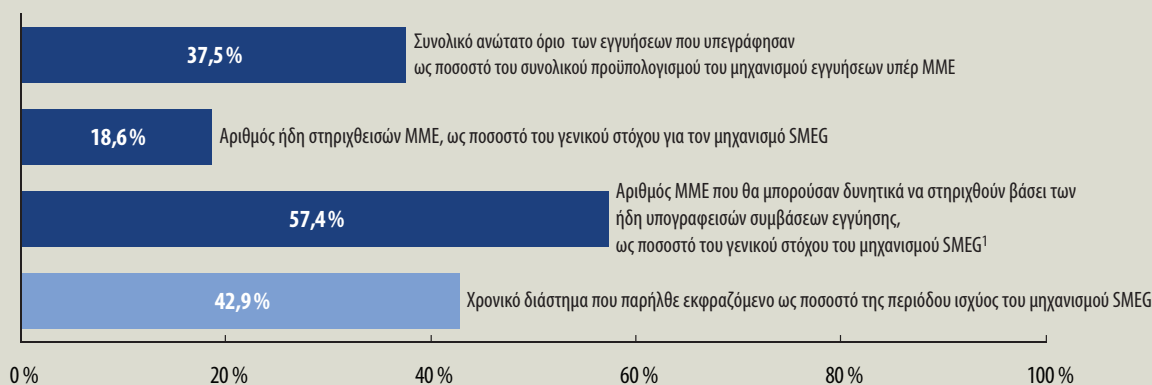
⁵⁷ Όπως ορίζεται στην εκτίμηση του αντικτύπου του CIP, SEC(2005) 433.

⁵⁸ Το ανώτατο όριο αφορά το μέγιστο ύψος δαπανών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και εφαρμόζεται μόνον εάν ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής επιτύχει το μέγιστο ύψος χαρτοφυλακίου και υποστεί τις αναμενόμενες ζημιές επί του χαρτοφυλακίου δανείων.

⁵⁹ Παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο του MAP, δύο μόνον επί συνόλου 45 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών πέτυχαν ποσοστό χαμηλότερο του 90 % του μέγιστου ύψους χαρτοφυλακίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

ΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ CIP ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2009

¹ Ο υπολογισμός του Συνεδρίου βασίστηκε στην παραδοχή ότι το μέσο κόστος στήριξης μιας ΜΜΕ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ παραμένει το ίδιο σε σχέση με το πρόγραμμα MAP (1 055 ευρώ) και ότι όλες οι ισχύουσες συμβάσεις εγγύησης θα επιτύχουν το μέγιστο ύψος χαρτοφυλακίου.

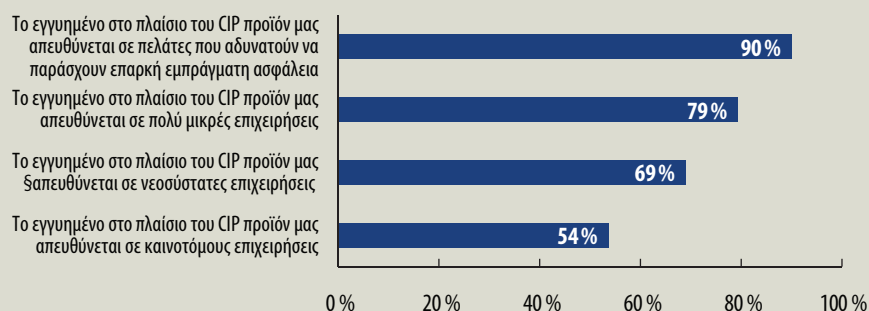
Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

**Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΜΕΝ ΜΜΕ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΩΣΤΟΣΟ ΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΡΓΑ ΣΠΑΝΙΖΟΥΝ**

- 78.** Ο μηχανισμός SMEG σχεδιάστηκε ώστε να ενισχύσει την πρόσβαση ΜΜΕ, οι οποίες διαθέτουν βιώσιμες προτάσεις έργων αλλά αδυνατούν να εξασφαλίσουν δανειακά κεφάλαια από εμπορικούς δανειστές, σε δανειακή χρηματοδότηση. Αυτό συμβαίνει όταν, παραδείγματος χάριν, μια ΜΜΕ αδυνατεί να παράσχει επαρκή εμπράγματα ασφάλεια η οποία να πληροί τις απαιτήσεις ενός εμπορικού δανειστή. Ακόμη, μια αίτηση ΜΜΕ για χορήγηση δανείου είναι δυνατό να απορριφθεί εάν οι εμπορικοί δανειστές δεν μπορούν να εκτιμήσουν εύκολα τη βιωσιμότητα της επιχειρηματικής πρότασης, όπως είναι πιθανό να συμβαίνει στην περίπτωση καινοτόμων επενδύσεων. Όσο περισσότερο πρωτότυπη είναι η επένδυση τόσο λιγότερο πιθανή είναι η έγκριση του δανείου.
- 79.** Βάσει των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο του Συνεδρίου, οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές που συμμετείχαν στο CIP είχαν στόχο τη χρηματοδότηση πρωτίστως ΜΜΕ χωρίς επαρκή εμπράγματα ασφάλεια, δευτερευόντως πολύ μικρών επιχειρήσεων και έπειτα νεοσύστατων επιχειρήσεων. Η κατηγορία των καινοτόμων ΜΜΕ κατατάσσεται τελευταία στην κατάσταση των στόχων. Μολονότι το 90 % των διαμεσολαβητών συμφώνησε με τη θέση ότι το εγγυημένο στο πλαίσιο του CIP προϊόν τους απευθυνόταν σε πελάτες που αδυνατούσαν να παράσχουν επαρκή εμπράγματα ασφάλεια, μόλις το ήμισυ περίπου εξ αυτών συμφώνησε με τη θέση ότι το εγγυημένο στο πλαίσιο του CIP προϊόν τους απευθυνόταν σε καινοτόμους ΜΜΕ (βλέπε **γράφημα 4**).

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

**ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ —
ΜΜΕ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΠΕΥΘΥΝΟΤΑΝ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΔΑΝΕΙΟΥ/ΕΓΓΥΗΣΗΣ**

Ζητήθηκε από τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές που συμμετείχαν στο CIP να κατατάξουν σε κλίμακα από το 1 έως το 5 τον βαθμό συμφωνίας τους με τις τέσσερις αυτές θέσεις. Τα ποσοστά του διαγράμματος αποτυπώνουν τον αριθμό όσων είτε συμφώνησαν απολύτως είτε συμφώνησαν απλώς με τη θέση. Ο αριθμός των απαντήσεων σε καθένα από τα ερωτήματα κυμαινόταν ελαφρώς μεταξύ 28 και 30 επί συνόλου 31 χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, οι οποίοι είτε συμμετέχουν είτε προτίθενται να συμμετάσχουν στο CIP.

Πηγή: Ερωτηματολόγιο που απέστειλε το ΕΕΣ στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές.

- 80.** Από την ανάλυση του δείγματος δανείων προκύπτει ότι οι ΜΜΕ που αδυνατούσαν να παράσχουν επαρκή εμπράγματα ασφάλεια υποστηρίχθηκαν μέσω του μηχανισμού συχνότερα από ό,τι οι ΜΜΕ που πραγματοποιούσαν καινοτόμους επενδύσεις. Επί του συνόλου των 181 δανείων του δείγματος, 77 δάνεια (ήτοι, ποσοστό 43 %) χορηγήθηκαν σε ΜΜΕ οι οποίες δεν διέθεταν επαρκή εμπράγματα ασφάλεια ώστε να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση μέσω του υφιστάμενου εμπορικού δανεισμού. Μόλις 22 δάνεια (ήτοι, ποσοστό 12 %) χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση έργων με καινοτόμα χαρακτηριστικά (βλέπε **πίνακα 5**).
- 81.** Μολονότι οι επενδύσεις σε καινοτόμα έργα σπάνιζαν, το δείγμα δανείων περιελάμβανε ορισμένες εξόχως καινοτόμους επενδύσεις. Τα μισά καινοτόμα έργα (11 επί συνόλου 22) αξιολογήθηκαν ως νέα για τη συγκεκριμένη αγορά ή νέα σε παγκόσμιο επίπεδο είδη καινοτομίας. Τα εν λόγω έργα αποσκοπούσαν στη δημιουργία νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών παραγωγής ή μεθόδων παράδοσης, καινοφανών τουλάχιστον στην αγορά στην οποία δραστηριοποιείτο η επιχείρηση. Ένα παράδειγμα τέτοιας επένδυσης περιγράφεται στο **πλαίσιο 5**. Οι λοιπές καινοτόμοι επενδύσεις μπορούσαν να χαρακτηριστούν πρωτοποριακές μόνο για την ενδιαφερόμενη επιχείρηση, ενώ ήδη εφαρμόζονταν από άλλες εταιρείες, άμεσες ανταγωνίστριες της δανειζομένης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΕΚΦΡΑΖΟΜΕΝΑ ΩΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

	ΜΜΕ που αδυνατούν να παράσχουν επαρκή ¹ εμπράγματα ασφάλεια	ΜΜΕ με επαρκή εμπράγματα ασφάλεια	Η έλλειψη εμπράγματος ασφάλειας δεν αποδεικνύεται	Σύνολο
Δάνεια που χρησιμοποιήθηκαν για καινοτόμους επενδύσεις	7 4 %	12 7 %	3 2 %	22 12 %
Δάνεια που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση έργων χωρίς σημαντικά καινοτόμα χαρακτηριστικά	70 39 %	69 38 %	20 11 %	159 88 %
Σύνολο	77 43 %	81 45 %	23 13 %	181 100 %

¹ Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής είχε ορίσει το επίπεδο της επαρκούς εμπράγματος ασφάλειας ή στις περιπτώσεις που το επίπεδο αυτό μπορούσε να συναχθεί σιωπηρώς από άλλα στοιχεία, αυτό χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό της «επάρκειας» της εμπράγματος ασφάλειας. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, θεωρήθηκε ότι μια ΜΜΕ διέθετε επαρκή εμπράγματα ασφάλεια εφόσον το ύψος του δανείου δεν υπερέβαινε το 70 % της αξίας του ρευστοποιήσιμου ενεργητικού της. Στην τελευταία αυτή κατηγορία, ελήφθησαν υπόψη και άλλοι παράγοντες οι οποίοι αυξάνουν τα χαρακτηριστικά κινδύνων της ΜΜΕ (π.χ. δάνεια προς ανέργους) και, επομένως, οι εν λόγω ΜΜΕ θεωρήθηκε ότι «αδυνατούν να παράσχουν επαρκή εμπράγματα ασφάλεια».

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

- 82.** Ωστόσο, στις περιπτώσεις 23 δανείων δεν κατέστη δυνατή η εκτίμηση της αναφερόμενης έλλειψης εμπράγματης ασφάλειας, λόγω του ότι οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές δεν διέθεταν τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία.

ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΑΥΞΗΣΟΥΝ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ, ΑΛΛΑ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΑΠΟΔΙΔΕΤΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΤΟ «ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ»

- 83.** Στο πλαίσιο των καθεστώτων εγγυήσεων, το «φαινόμενο αδράνειας» παρατηρείται όταν ο δανειζόμενος θα μπορούσε να είχε εξασφαλίσει το δάνειο από εμπορικούς δανειστές χωρίς δημόσια στήριξη. Στην περίπτωση αυτή, οι συνέπειες, όπως η δημιουργία θέσεων εργασίας, η οικονομική δραστηριότητα ή η καινοτομία, θα είχαν επέλθει ούτως ή άλλως. Τα καθεστώτα εγγυήσεων που στηρίζονται από το δημόσιο επιτυγχάνουν τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα όταν οι χρηματοδοτούμενες επενδύσεις δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί χωρίς την παροχή των εγγυήσεων, οπότε δεν θα είχαν επέλθει τα επιθυμητά αποτελέσματα.
- 84.** Η Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο μηχανισμός SMEG θα παράσχει σε ΜΜΕ πρόσθετη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, εκπόνησε το έγγραφο με τίτλο «Guidance on Enhanced Access to Finance» (Κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση). Στόχος των εν λόγω οδηγιών είναι να διασφαλιστεί ότι ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής δύναται να χρησιμοποιήσει την εγγύηση του χαρτοφυλακίου μόνον αφού ο πραγματικός όγκος των δανείων υπερβεί τον δανειοδοτικό όγκο που ο διαμεσολαβητής θα είχε επιτύχει και χωρίς την εγγύηση. Αυτή η έννοια της προσθετικότητας είναι εύχρηστη και μπορεί να ενσωματωθεί εύκολα στη σύμβαση εγγύησης.

Ο επιχειρηματίας δεν διέθετε επαρκή εμπράγματη ασφάλεια για να εξασφαλίσει ένα σύνθητες εμπορικό δάνειο ύψους 40 000 ευρώ. Ωστόσο, στο πλαίσιο της προηγούμενης απασχόλησής του ως ερευνητή είχε αποκτήσει σημαντικές γνώσεις στον τομέα της παραγωγής ξιδιού. Χρησιμοποίησε, λοιπόν, το εγγυημένο δάνειο για να ιδρύσει μια εταιρεία η οποία παράγει ξίδι υψηλής ποιότητας. Κατά τη διαδικασία παραγωγής χρησιμοποίησε ειδικής καλλιέργειας βακτήρια που κατέστησαν σταθερότερη τη διαδικασία της ζύμωσης. Το ξίδι που παράγεται με τη μέθοδο αυτή είναι γευστικότερο και με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, ιδιότητες που εκτιμούν οι καταναλωτές. Η εταιρεία δραστηριοποιείται σε μια περιφερειακή αγορά, όπου κανείς από τους ανταγωνιστές της δεν χρησιμοποιούσε την ίδια μέθοδο παραγωγής.

- 85.** Ωστόσο, η προσθετικότητα δεν διασφαλίζει ότι ο πρόσθετος όγκος δανειοδότησης στο επίπεδο του χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή είναι «προσθετικός» και στο επίπεδο της οικονομίας. Στο πλαίσιο του μηχανισμού SMEG, «φαινόμενο αδράνειας» θεωρείται ότι προκαλείται εάν παρέχονται εγγυήσεις για δάνεια υπέρ ΜΜΕ οι οποίες μπορούν να παράσχουν επαρκή εμπράγματο ασφαλεία και δεν πραγματοποιούν καινοτόμους επενδύσεις. Ωστόσο, όταν η συνδρομή παρέχεται βάσει χαρτοφυλακίου, είναι αναπόφευκτη η ύπαρξη «φαινομένου αδράνειας» σε έναν ορισμένο βαθμό. Η ανάλυση των δανείων κατέδειξε την ύπαρξη «φαινομένου αδράνειας» σε περισσότερο του ενός τρίτου των δανείων του δείγματος (38 %, 69 επί συνόλου 181, βλέπε **πίνακα 5**). Ceteris paribus, οι εν λόγω δανειζόμενες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να είχαν εξασφαλίσει τα δάνεια από εμπορικούς δανειστές χωρίς εγγύηση υπέρ ΜΜΕ. Έρευνα που διεξήγαγε ο ενδιάμεσος αξιολογητής μεταξύ των δανειζομένων στο πλαίσιο του MAP κατέδειξε παρόμοιο επίπεδο «φαινομένου αδράνειας»⁶⁰.

⁶⁰ «Από τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι δύο στις τρεις εταιρείες δεν θα είχαν επιχειρήσει το έργο εάν δεν είχαν λάβει το εγγυημένο δάνειο, ή θα είχαν επιτύχει λιγότερα. Μόνο το ένα τρίτο των εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα απάντησε ότι θα είχε ιδρύσει την επιχείρηση ή ότι θα είχε επιχειρήσει το έργο, ακόμη και χωρίς το εγγυημένο δάνειο.»

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

- 86.** Κάθε σύμβαση εγγύησης μεταξύ του ΕΤαΕ και ενός χρηματοπιστωτικού διαμεσολαβητή περιέχει τυποποιημένη διάταξη στην οποία απαριθμούνται οι αρχές της ενισχυμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση (βλέπε σημείο 54) προς όφελος ΜΜΕ οι οποίες αδυνατούν να παράσχουν εμπράγματο ασφαλεία ή προτείνουν καινοτόμους επενδύσεις. Δεν αναφέρεται πάντοτε ρητώς με ποιον τρόπο ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής προτίθεται να τις προσελκύσει. Ορισμένοι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές χρησιμοποίησαν ειδικούς όρους δανεισμού προκειμένου να προσελκύσουν ΜΜΕ που πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις, ελαχιστοποιώντας κατά τον τρόπο αυτό το «φαινόμενο αδράνειας» (βλέπε **πλαίσιο 6**).

ΠΛΑΙΣΙΟ 6

ΟΡΟΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΙΤΕ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΜΜΕ ΕΙΤΕ ΜΜΕ ΧΩΡΙΣ ΕΠΑΡΚΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

- ο Εγγυημένα δάνεια χορηγούνται μόνο σε νεοσύστατες επιχειρήσεις και ΜΜΕ με σύντομη επιχειρηματική διαδρομή.
- ο Ορίζεται ανώτατο ύψος δανείου.
- ο Προσφέρονται στις ΜΜΕ μη χρηματικές παροχές⁶¹, ούτως ώστε τα καλυπτόμενα από εγγύηση δάνεια να μην είναι φθηνότερα από τα μη καλυπτόμενα.
- ο Προσφέρονται υψηλότερα ποσοστά εγγύησης για επενδύσεις σε έργα καινοτόμα ή σε ορισμένο βαθμό πρωτοποριακά.

⁶¹ Παραδείγματος χάριν, μειωμένες απαιτήσεις παροχής εμπράγματης ασφαλείας, ταχύτερη λήψη αποφάσεων χορήγησης πίστωσης και σταθερά επιτόκια.

- 87.** Αν και οι τρεις πρώτοι από τους ανωτέρω αναφερόμενους όρους δανεισμού οδηγούν αυτόματα στην προτίμηση δανειζομένων που δεν διαθέτουν εμπράγματα ασφάλεια, ο τελευταίος όρος αναμένεται να αυξήσει το ενδιαφέρον καινοτόμων ΜΜΕ. Η σχετική απουσία όρων δανεισμού προσανατολισμένων προς την κατεύθυνση καινοτόμων ΜΜΕ εξηγεί ενδεχομένως τον μικρό αριθμό καινοτόμων επενδύσεων που διαπιστώνεται στο δείγμα (βλέπε **πίνακα 5**).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

- 88.** Δεδομένου ότι όλα τα πεδία που καλύπτει το CIP αποτελούν κοινή ευθύνη των κρατών μελών και της Κοινότητας⁶², ο μηχανισμός SMEG πρέπει επίσης να συμμορφώνεται προς την αρχή της επικουρικότητας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Η ΕΕ μπορεί να υλοποιεί δράσεις που δεν εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, όπως ο μηχανισμός SMEG, μόνον εάν και εφόσον οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν σε ικανοποιητικό βαθμό από τα κράτη μέλη, ενώ, αντίθετα, είναι δυνατό, λόγω της κλίμακας ή των συνεπειών της προτεινόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της ΕΕ.
- 89.** Η έννοια της επικουρικότητας επαναλαμβάνεται σε μια αιτιολογική σκέψη της σχετικής με το CIP απόφασης⁶³, στη σχετική με το CIP πρόταση⁶⁴ και στην εκτίμηση του αντικτύπου του CIP⁶⁵. Ουσιαστικά, τα επιχειρήματα που επικαλείται η Επιτροπή υπέρ της ευρωπαϊκής διάστασης των χρηματοπιστωτικών μέσων μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες:
- ο διασφάλιση συνοχής κατά την εφαρμογή, και
 - ο παγκόσμιος χαρακτήρας του ανταγωνισμού και της καινοτομίας.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ SMEG ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ, ΩΣΤΟΣΟ, ΔΕΝ ΕΠΙΔΙΩΚΕΤΑΙ ΕΝΕΡΓΑ Η ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- 90.** Στα σχετικά με την προπαρασκευή του CIP έγγραφά της, η Επιτροπή ισχυριζόταν ότι η ευρωπαϊκή διάσταση θα διασφάλιζε τη διάδοση ορθών πρακτικών όσον αφορά την υλοποίηση χρηματοπιστωτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού SMEG. Μολονότι σε ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζονται παρεμφερή μέτρα, η κοινοτική παρέμβαση θα συμβάλλει στην εξασφάλιση συνέπειας κατά την εφαρμογή.

⁶² Η Επιτροπή εξήγαγε τις νομικές βάσεις του CIP από τα άρθρα 172, 173, παράγραφος 3, και 192, παράγραφος 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ενοποιημένη απόδοση μετά τη συνθήκη της Λισσαβώνας).

⁶³ Απόφαση σχετική με το CIP, αιτιολογική σκέψη 62.

⁶⁴ COM(2005) 121 τελικό της 6ης Απριλίου 2005.

⁶⁵ SEC(2005) 433 της 6ης Απριλίου 2005.

- 91.** Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις κατά τις οποίες η χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ήταν καθοριστικής σημασίας, όχι μόνον ως μερική κάλυψη των ζημιών από δάνεια, αλλά και επειδή παρείχε στον διαμεσολαβητή τη δυνατότητα να επιχειρήσει κάτι νέο. Σε δύο περιπτώσεις, ο μηχανισμός SMEG διευκόλυνε την ανάπτυξη προϊόντων εγγυήσεων ή δανείων, τα οποία ήταν νέα για τον διαμεσολαβητή. Στη μία από τις περιπτώσεις αυτές, έγιναν αρκετές προσπάθειες προτού το προϊόν αναγνωριστεί επαρκώς από τις δανειστικές τράπεζες και τους πελάτες. Μπορεί να θεωρηθεί ότι το προϊόν δεν θα είχε αναπτυχθεί εάν το ΕΤαΕ και η Επιτροπή δεν είχαν επανειλημμένως συνεργαστεί με τον συγκεκριμένο διαμεσολαβητή. Επιπλέον, η συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ μπορεί να βοηθήσει ιδίως μικρότερου μεγέθους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές να επιτύχουν αναγνώριση μεταξύ των δανειστριών τραπεζών ή/και των πελατών τους.
- 92.** Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από το αποτέλεσμα του ερωτηματολογίου που εστάλη στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές. Επί συνόλου 31 διαμεσολαβητών του CIP⁶⁶, 6 ανέπτυξαν ένα νέο δανειακό προϊόν ή προϊόν εγγύησης και 16 τροποποίησαν σε σημαντικό βαθμό τα υπάρχοντα προϊόντα τους προκειμένου να συμμετάσχουν στο CIP.
- 93.** Ο μηχανισμός SMEG αυξάνει την προβολή της στήριξης της ΕΕ μεταξύ των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών. Από τις επισκέψεις ελέγχου προέκυψε ότι ο βαθμός πληροφόρησης των ΜΜΕ για τις εγγυήσεις της ΕΕ δεν ήταν ιδιαιτέρως υψηλός. Ωστόσο, δεν διαπιστώθηκαν ενεργοί προσπάθειες για τη διασφάλιση συνέπειας μεταξύ των πρακτικών που εφαρμόζουν οι διάφοροι διαμεσολαβητές. Το ΕΤαΕ περιορίζεται στη συγκέντρωση πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τις πρακτικές των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, χωρίς, ωστόσο, να τις αμφισβητεί. Όπως κατέδειξε η ανάλυση του ζητήματος των όρων δανεισμού (βλέπε σημείο 86), μια περισσότερο ενεργητική προσέγγιση από πλευράς του ΕΤαΕ θα μπορούσε να αυξήσει την προσέλκυση ΜΜΕ με προτάσεις για καινοτόμα έργα ή χωρίς επαρκή εμπράγματα ασφάλεια.

Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ SMEG ΑΥΞΑΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΧΩΡΙΣ ΑΥΤΟ ΝΑ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

- 94.** Αυτή η πτυχή της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας συνδέεται άμεσα με έναν από τους γενικούς στόχους του CIP: «προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ⁶⁷». Στα προπαρασκευαστικά έγγραφα, η Επιτροπή υποστήριζε ότι ο ανταγωνισμός που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις καθίσταται ολοένα περισσότερο παγκόσμιος και ότι η καινοτομία αντιμετωπίζεται ως παγκόσμιο φαινόμενο, και δεν είναι επιτυχής ούτε βιώσιμη σε κλειστό περιβάλλον.

⁶⁶ Διαμεσολαβητές που είτε συμμετέχουν είτε σχεδιάζουν να συμμετάσχουν στο CIP.

⁶⁷ Απόφαση σχετική με το CIP, άρθρο 2.

95. Η ανάλυση των δανείων κατέδειξε ότι ο μηχανισμός SMEG πράγματι βοηθά μεμονωμένες επιχειρήσεις να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Διαπιστώθηκε ότι 74 δάνεια επί συνόλου 181 (41 %) χρησιμοποιήθηκαν άμεσα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης⁶⁸. Ο μηχανισμός SMEG παράγει πολλά ακόμη πολύτιμα αποτελέσματα από την άποψη της δημιουργίας περισσότερο ανταγωνιστικού περιβάλλοντος. Δίνει την αναγκαία ώθηση σε νεοσύστατες μικρές επιχειρήσεις, κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Από τα 181 δάνεια του δείγματος, 26 (14 %) χρησιμοποιήθηκαν για την ίδρυση νέας επιχείρησης και 15 (8 %) για τη χρηματοδότηση επεκτάσεων της επιχείρησης μετά το στάδιο της εκκίνησης⁶⁹. Συνεισφέρει επίσης στη διατήρηση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, παρέχοντας σε πρόσωπα τη δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά, αγοράζοντας μια υπάρχουσα ΜΜΕ (47 δάνεια, ποσοστό 26 %).

96. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία των εν λόγω αποτελεσμάτων δεν είναι βέβαιη, καθώς τα ίδια αποτελέσματα θα μπορούσαν να είχαν επιτευχθεί με χρηματοδότηση από εθνικούς προϋπολογισμούς. Παραδείγματος χάριν, η Επιτροπή⁷⁰ προτείνει τρεις τρόπους με τους οποίους μια πολιτική της ΕΕ μπορεί να έχει αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα στο επίπεδο της ΕΕ⁷¹. Η πολιτική της ΕΕ μπορεί:

- ο να έχει αντίκτυπο στην ανταγωνιστική θέση των εταιρειών της ΕΕ σε σύγκριση με τις εκτός ΕΕ ανταγωνίστριές τους·
- ο να τονώσει τις διασυνοριακές επενδυτικές ροές, συμπεριλαμβανομένης της μετεγκατάστασης της οικονομικής δραστηριότητας· ή
- ο να είναι αναγκαία για τη διόρθωση ανεπιθύμητων επακολούθων από διεργασίες της αγοράς σε ευρωπαϊκές αγορές.

97. Κανένα από τα ανωτέρω αποτελέσματα δεν διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο. Η ανάλυση των δανείων επιβεβαίωσε ότι οι περισσότερες ΜΜΕ δραστηριοποιούνται σε τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αγορές. Από τα 181 δάνεια, 19 (10 %) χορηγήθηκαν σε ΜΜΕ με κάποια διασυνοριακή δραστηριότητα και 13 (7 %) χρησιμοποιήθηκαν για επενδύσεις με έντονο το στοιχείο της διασυνοριακότητας⁷². Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι οι διασυνοριακές δραστηριότητες είναι σπάνιες, δεδομένων των ειδών επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκούσαν οι ΜΜΕ του δείγματος (βλέπε **γράφημα 5** για μια επισκόπηση): 17 εστιατόρια, 8 οδηγοί ταξί, 41 μικρά καταστήματα λιανικής (αρτοποιείο, κρεοπωλείο, εφημεριδοπωλείο ή υπεραγορά), 17 ειδικευμένοι εργάτες (ξυλουργός, ηλεκτρολόγος, οικοδόμος ή κατασκευαστής στεγών). Δεδομένων των συγκεκριμένων παραδειγμάτων δανειζομένων, οι επιχειρήσεις των οποίων δραστηριοποιούνται συνήθως σε τοπικό επίπεδο, δεν αποδεικνύεται επαρκώς η ανάγκη παρέμβασης της ΕΕ.

⁶⁸ Η ανταγωνιστικότητα μιας επιχείρησης θεωρείται ότι αυξάνεται εάν το επιχειρηματικό σχέδιο περιλάμβανε πληροφοριακά στοιχεία βάσει των οποίων η επένδυση:

- θα αύξανε την ικανότητα παραγωγής προϊόντων ή υπηρεσιών της επιχείρησης ή θα την καθιστούσε αποδοτικότερη·
- θα αύξανε το μερίδιο αγοράς της·
- θα αύξανε τις εξαγωγές της·
- θα αύξανε τις επιδόσεις/την κατάρτιση του προσωπικού της·
- θα οδηγούσε σε παραγωγικότερη χρήση της τεχνολογίας· ή
- θα βελτιώνει την εμπορική προώθηση των προϊόντων ή των υπηρεσιών της.

Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις εξετάστηκαν ξεχωριστά, δεδομένου ότι εξ ορισμού αυξάνουν τον ανταγωνισμό.

⁶⁹ Επέκταση μετά το στάδιο της εκκίνησης της δραστηριότητας σημαίνει επέκταση της δραστηριότητας εντός τριών ετών από την εκκίνηση της επιχείρησης.

⁷⁰ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Impact Assessment: Next Steps – In support of competitiveness and sustainable development» (Εκτίμηση του αντικτύπου: Επόμενα βήματα για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης), SEC(2004) 1377.

⁷¹ Αναφέρονται επίσης στο SEC(2005) 791.

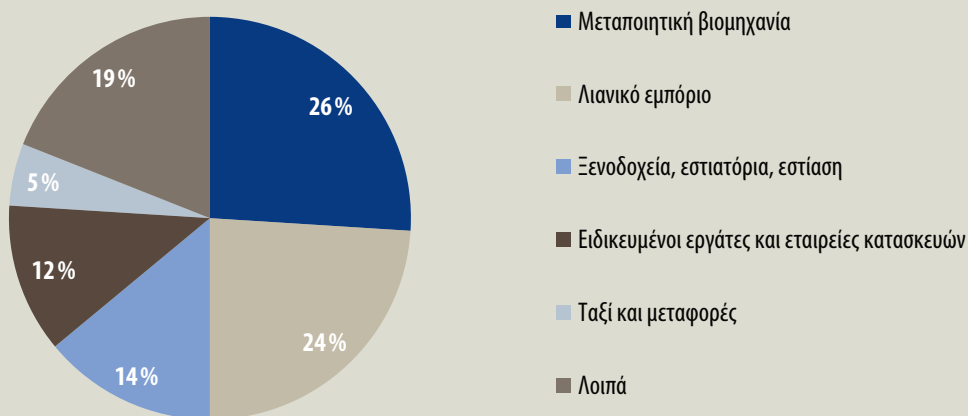
⁷² Το στοιχείο της διασυνοριακότητας θεωρήθηκε έντονο στις περιπτώσεις που η επένδυση αποσκοπούσε στην αύξηση της παραγωγής στο εξωτερικό, στην επέκταση σε αγορές του εξωτερικού ή στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών σχέσεων με ομολόγους στο εξωτερικό (π.χ. προμηθευτές).

98. Πράγματι, η κλίμακα των επιμέρους συμφωνιών εγγύησης δεν υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα. Ουσιαστικά, ο μηχανισμός SMEG λειτουργεί ως ένα σύνολο εθνικών καθεστώτων εγγυήσεων, καθώς υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των εθνικών αγορών δανείων⁷³. Οι διαφορές αυτές οφείλονται σε πολιτιστικής αλλά και νομικής φύσης περιορισμούς και είναι τόσο σημαντικές που οι αγορές δανείων μπορούν να θεωρηθούν αμιγώς εθνικές.

⁷³ Επισημαίνεται επίσης, παραδείγματος χάριν, από την ΕΚΤ στο άρθρο με τίτλο «The financing of Small and Medium-Sized Enterprises in the Euro area» (Η χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη ζώνη του ευρώ), Μηνιαίο δελτίο της ΕΚΤ, Αύγουστος 2007, σ. 77.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΝΕΙΩΝ — ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 99.** Μολονότι στα σχετικά με τον μηχανισμό SMEG προπαρασκευαστικά έγγραφα του CIP δεν διατυπώνεται ρητώς η λογική της παρέμβασης, αυτή μπορεί να συναχθεί από τα διάφορα προπαρασκευαστικά έγγραφα της σχετικής με το CIP απόφασης. Ωστόσο, δεν υπάρχει εννοιολογική σύνδεση μεταξύ του εξεταζόμενου προβλήματος και των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων και αντικτύπων, όπως παρουσιάστηκαν πριν από την έναρξη της παρέμβασης. Οι στόχοι είναι πλέον ακριβέστεροι σε σύγκριση με ό,τι ίσχυε στο πλαίσιο του προγενέστερου προγράμματος MAP, ωστόσο, συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, εφικτοί και χρονικά προσδιορισμένοι είναι μόνον όσον αφορά τις προσδοκώμενες υλοποιήσεις.

ΣΥΣΤΑΣΗ 1

Τυχόν μελλοντικά προγράμματα στήριξης ΜΜΕ θα πρέπει να βασίζονται σε ρητώς διατυπούμενη λογική παρέμβασης, η οποία θα συνδέει τις εισροές με τις υλοποιήσεις, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο που προσδοκάται να επιτευχθούν.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- 100.** Συνολικά, έχει θεσπιστεί κατάλληλο πλαίσιο για τη διαχείριση του μηχανισμού SMEG. Η δομή των προμηθειών βελτιώθηκε σε σύγκριση με ό,τι ίσχυε στο πλαίσιο του MAP, με την προσθήκη κινήτρων συνδεδεμένων με τις επιδόσεις. Ωστόσο, ορισμένες καθυστερήσεις στον σχεδιασμό του μηχανισμού εμπόδισαν την αποτελεσματική διάθεση του προϋπολογισμού κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του και είχαν ως αποτέλεσμα τη διακοπή της στήριξης στην περίπτωση ορισμένων χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών.

ΣΥΣΤΑΣΗ 2

Το Συνέδριο συνιστά, σε περίπτωση σχεδιασμού τυχόν μεταγενέστερων μηχανισμών, η νομική βάση και η συμφωνία διαχείρισης να οριστικοποιούνται αρκετό διάστημα πριν από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού, προκειμένου να υπάρχει χρόνος για την επιλογή των κατάλληλων χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την υπογραφή συμβάσεων με τους τελευταίους, ώστε να μην καταστεί στο μέλλον αναγκαία η προσφυγή σε ρήτρα αναδρομικότητας.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ

- 101.** Η Επιτροπή θέσπισε κατάλληλες διαδικασίες για την επιλογή των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών. Ωστόσο, δεν ορίστηκαν κανόνες βαθμολόγησης για την αξιολόγηση των αιτήσεων των διαφόρων υποψήφιων διαμεσολαβητών και δεν προβλέφθηκαν ελάχιστες απαιτήσεις σε σχέση με τα διάφορα κριτήρια επιλογής. Αδυναμίες διαπιστώθηκαν στην τεκμηρίωση του ορισμού των παραμέτρων που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις εγγύησης οι οποίες συνήφθησαν με τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3

Προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής, συνιστάται, στην περίπτωση τυχόν διάδοχων προγραμμάτων, η θέσπιση συστήματος βαθμολόγησης για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων διαμεσολαβητών, καθώς και ο καθορισμός ελάχιστων απαιτήσεων για την επιλογή τους. Ο υπολογισμός των παραμέτρων στις συμβάσεις εγγύησης πρέπει να τεκμηριώνεται αναλυτικότερα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

- 102.** Καθορίστηκαν επαρκείς δείκτες υλοποιήσεων, οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού SMEG. Η συγκέντρωση των στοιχείων για τον μοναδικό δείκτη αντικτύπου ο οποίος αφορά τον «αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν» είναι δυσχερής και, λόγω του ότι χρησιμοποιούνται διαφορετικές μέθοδοι υπολογισμού, τα στοιχεία που προέρχονται από διαφορετικές χώρες δεν είναι συγκρίσιμα μεταξύ τους. Οι απαιτήσεις όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων είναι σαφείς και δεν κρίνονται επαχθείς από την πλειονότητα των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών που συμμετέχουν στο SMEG.

ΣΥΣΤΑΣΗ 4

Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει τις δυνατότητες δημιουργίας πρόσθετων ή βελτιωμένων δεικτών επιδόσεων, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της προόδου προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων του μηχανισμού και την άντληση χρήσιμων συμπερασμάτων.

ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ SMEG

- 103.** Ο μοναδικός ποσοτικοποιημένος στόχος, ο οποίος αφορά τη στήριξη 315 750 ΜΜΕ, είναι πιθανόν να επιτευχθεί. Το Συνέδριο διαπίστωσε, μέσω ανάλυσης του δείγματος δανείων, ότι λιγότερο από το ήμισυ αυτών (43 %) χορηγήθηκε σε ΜΜΕ που αδυνατούσαν να παράσχουν επαρκή εμπράγματο ασφαλεία και ότι ποσοστό μόλις 12 % των ΜΜΕ χρησιμοποίησε τα δάνεια για καινοτόμους επενδύσεις. Η ανάλυση των δανείων αποκάλυψε επίσης την ύπαρξη «φαινομένου αδράνειας» σε ποσοστό 38 % των δανείων, ήτοι δάνεια που χορηγήθηκαν σε ΜΜΕ οι οποίες διέθεταν επαρκή εμπράγματο ασφαλεία και οι οποίες δεν τα χρησιμοποίησαν σε καινοτόμα έργα.

ΣΥΣΤΑΣΗ 5

Η Επιτροπή πρέπει στο εξής να καθορίζει περισσότερο συγκεκριμένους στόχους, οι οποίοι να αντικατοπτρίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τους στόχους του χρηματοπιστωτικού μέσου. Καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του μέσου πρέπει, μέσω της παρακολούθησης, να καταγράφεται η πρόοδος που σημειώνεται προς την κατεύθυνση της επίτευξης των εν λόγω στόχων, καθιστώντας δυνατή τη λήψη διορθωτικών μέτρων όταν χρειάζεται. Πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του «φαινομένου αδράνειας», αντλώντας, μεταξύ άλλων, ιδέες από βέλτιστες πρακτικές που ήδη εφαρμόζουν ορισμένοι διαμεσολαβητές.

- 104.** Ο μηχανισμός SMEG έδωσε σε ορισμένους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές τη δυνατότητα να αναπτύξουν και να προσφέρουν νέα προϊόντα δανείων ή εγγυήσεων, χωρίς ωστόσο να γίνουν ενεργοί προσπάθειες εντοπισμού και διάδοσης ορθών πρακτικών. Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του μηχανισμού SMEG δεν αποδεικνύεται, δεδομένου ότι τα αποτελέσματά του θα μπορούσαν ενδεχομένως να είχαν επιτευχθεί μέσω χρηματοδότησης από εθνικά καθεστώτα. Δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές διασυννοριακές επενδύσεις ή συνέπειες των δανείων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του μηχανισμού SMEG.

ΣΥΣΤΑΣΗ 6

Όπως το Συνέδριο έχει τονίσει και στο παρελθόν, οι δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ πρέπει να προσφέρουν σαφή και ορατά οφέλη για την ΕΕ και τους πολίτες της, τα οποία δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθούν μέσω δαπανών σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο μόνον⁷⁴. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και η Επιτροπή πρέπει επομένως να εξετάσουν τρόπους μεγιστοποίησης της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας σε τυχόν διάδοχους μηχανισμούς.

⁷⁴ Απάντηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού σε μια Ευρώπη που αλλάζει» (σημεία 7 έως 9) και γνώμη αριθ. 1/2010 με τίτλο «Βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης: κίνδυνοι και προκλήσεις» (σημεία 18 και 19).

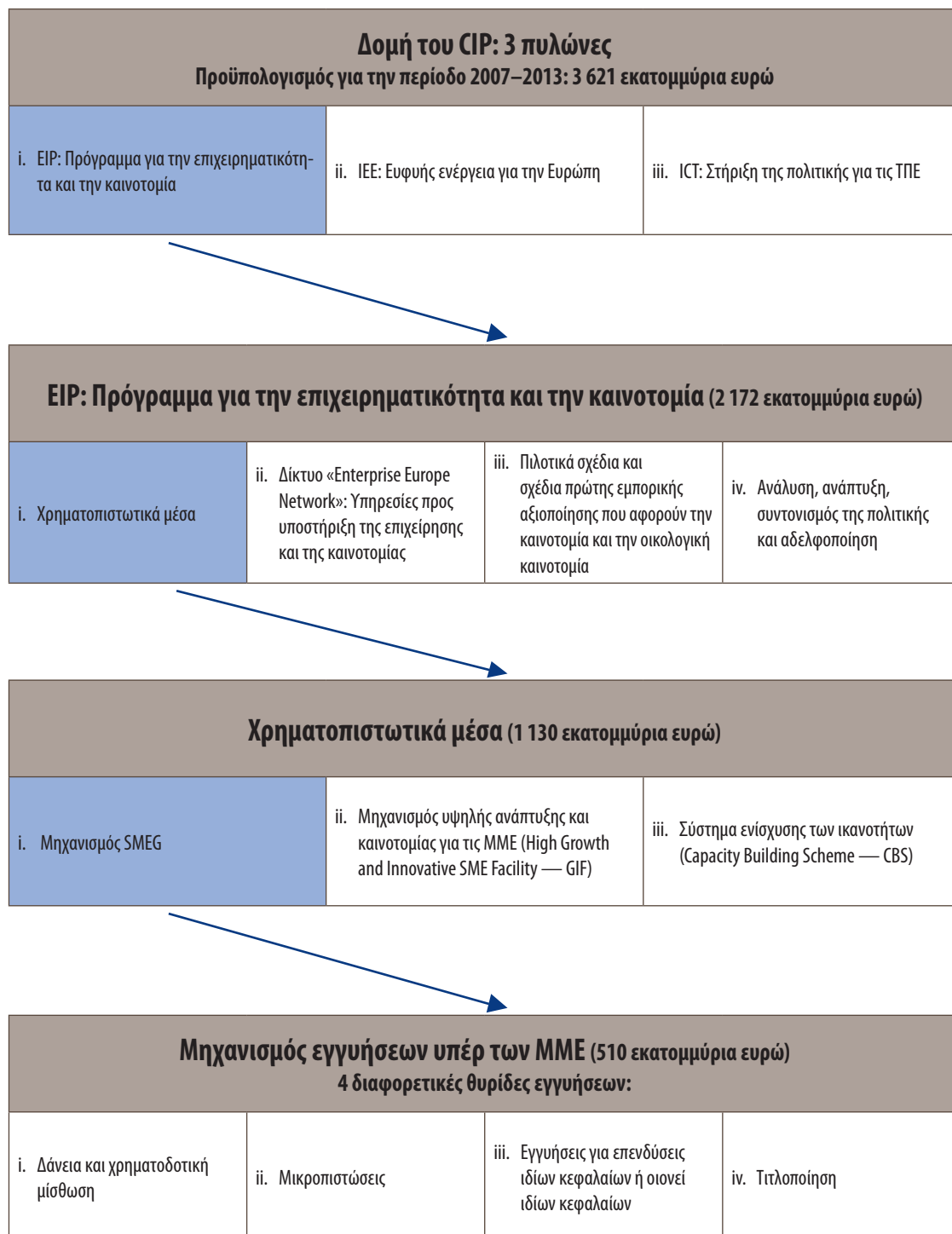
Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο κύριος Igors LUDBORŽS, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 22ας Μαρτίου 2011.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Πρόεδρος

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΥ CIP ΕΩΣ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΤΑΕ

1. Η Επιτροπή πραγματοποιεί:

- Παρακολούθηση του ΕΤαΕ προκειμένου να αξιολογεί τη διαχείριση του μηχανισμού SMEG. Μεταξύ άλλων εξετάζει:
 - τους ελέγχους που πραγματοποιεί το ΕΤαΕ όσον αφορά τη συμπερίληψη δανείων στο χαρτοφυλάκιο,
 - τις εγγυήσεις που κατέπεσαν, και
 - τις διαπιστώσεις στις οποίες καταλήγει το ΕΤαΕ κατά τη διάρκεια των επιτόπιων επισκέψεών του σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές.
- Παρακολούθηση των χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών και των ΜΜΕ. Μεταξύ άλλων προβαίνει σε:
 - επισκέψεις σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές. Το πρόγραμμα των επισκέψεων περιλαμβάνει εξέταση των συστημάτων που εφαρμόζονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη σύμβαση εγγύησης και τη ΣΚΔ, εξέταση της προόδου που σημείωσε ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του μηχανισμού, εξέταση των συστημάτων που έχει θεσπίσει ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής για την εφαρμογή του μηχανισμού, έλεγχο συμμόρφωσης δείγματος δανείων προς ΜΜΕ ή εγγυήσεων υπέρ ΜΜΕ (πράξεων),
 - επισκέψεις σε ΜΜΕ, και
 - έρευνα για την αύξηση ή τη διατήρηση της απασχόλησης χάρη στον μηχανισμό SMEG, η οποία αποσκοπεί στον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της ΣΚΔ.
- Άλλες εργασίες παρακολούθησης, όπως η εξέταση της τριμηνιαίας προμήθειας του ΕΤαΕ.

2. Το ΕΤαΕ ελέγχει κυρίως:

- Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται από χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές, βάσει ελέγχων για την εξακρίβωση της ευλογοφάνειάς τους.
- Μέσω επιτόπιων επισκέψεων παρακολούθησης σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές:
 - την ποιότητα της διαδικασίας υποβολής στοιχείων,
 - τις διαδικασίες πληρωμής και ανάκτησης εγγυήσεων, και
 - τη διαδικασία ελέγχου της πλήρωσης των κριτηρίων επιλεξιμότητας για συμπερίληψη στο χαρτοφυλάκιο.
- Τις αιτήσεις πληρωμής χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών, μέσω διασταυρωτικών ελέγχων της συνέπειας των στοιχείων που υποβάλλει ο χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής στο πλαίσιο των τριμηνιαίων εκθέσεών του και των πληροφοριακών στοιχείων που περιέχονται στην αίτηση πληρωμής. Πραγματοποιούνται επίσης πρόσθετοι, δειγματοληπτικοί έλεγχοι επαλήθευσης, βάσει των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβάλλουν οι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές για την επιβεβαίωση της μη εξυπηρέτησης του δανείου.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΣΤΟ ΕΤΑΕ

Η υποβολή στοιχείων από τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές¹ προς το ΕΤαΕ διαρθρώνεται ως εξής:

- Το τμήμα Α αφορά νέες πράξεις (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως):
 - δανειζόμενοι — αριθμός φορολογικού μητρώου, επωνυμία, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας, πόλη, περιφέρεια, χώρα, ημερομηνία σύστασης, κλάδος οικονομικής δραστηριότητας, νομικό καθεστώς, τρέχων αριθμός απασχολούμενων, παρατηρήσεις, και
 - δάνεια — αριθμός φορολογικού μητρώου, αριθμός αναφοράς δανείου, νόμισμα, σκοπός της χρηματοδότησης, ποσό επένδυσης, ενσώματες ακινητοποιήσεις, ασώματες ακινητοποιήσεις, κυκλοφορούν ενεργητικό, ποσό δανείου, διάρκεια του δανείου, περίοδος χάριτος, ημερομηνία υπογραφής του δανείου, ημερομηνία πρώτης εκταμίευσης, παρατηρήσεις.
- Το τμήμα Β αφορά τον κατάλογο των πληροφοριακών στοιχείων που περιλαμβάνονται (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως):
 - αριθμός φορολογικού μητρώου, αριθμός αναφοράς δανείου, νόμισμα, συνολική μείωση του ποσού του δανείου, τελικό ανεξόφλητο ποσό, λήξη της περιόδου εκταμίευσης.
- Το τμήμα Γ αφορά τις καταπτώσεις εγγυήσεων (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως):
 - αριθμός φορολογικού μητρώου, αριθμός αναφοράς δανείου, ημερομηνία περιέλευσης σε υπερημερία, νόμισμα, ποσό υπερημερίας, ποσό ανακτήσεων, δεδουλευμένοι τόκοι, ζημία.
- Το τμήμα Δ αφορά τα δάνεια που εξοφλήθηκαν πλήρως (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως):
 - αριθμός φορολογικού μητρώου, αριθμός αναφοράς δανείου, ημερομηνία εξόφλησης.
- Το τμήμα Ε αφορά τα δάνεια που ακυρώθηκαν (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως):
 - αριθμός φορολογικού μητρώου, αριθμός αναφοράς δανείου, λόγος ακύρωσης.
- Το τμήμα ΣΤ αφορά τροποποιήσεις (υποβολή στοιχείων τριμηνιαίως).
- Το τμήμα Ζ αφορά τα στοιχεία σχετικά με την απασχόληση (υποβολή στοιχείων ετησίως).

¹ Η παρούσα σύνοψη βασίζεται στο έγγραφο του ΕΤαΕ με τίτλο «Manual for compiling reports under the SME guarantee facility 2007–2013 (CIP)» (Εγχειρίδιο για την κατάρτιση εκθέσεων στο πλαίσιο του μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ, 2007–2013 (CIP)).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΨΗ

III.

Ο μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ (SMEG) σύμφωνα με το πρόγραμμα-πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (CIP), που βασίζεται στην εκτεταμένη εμπειρία από το πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα (ΠΠ), επικυρώθηκε από εξωτερικούς αξιολογητές, οι οποίοι συνέστησαν τη συνέχιση του προγράμματος με την ίδια πολυμορφία μέσων. Ως εκ τούτου, δεν κρίθηκε αναγκαίο, ούτε από την Επιτροπή ούτε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, να αναφέρεται ρητώς η λογική της παρέμβασης, δεδομένου ότι οι εγγυήσεις των λαμβανομένων δανείων θεωρούνται ως εξαιρετικά αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος για την επίτευξη των στόχων πολιτικής.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι βέλτιστες πρακτικές για τις εκτεταμένες αξιολογήσεις αντίκτυπου έχουν εξελιχθεί από την εποχή της εκτεταμένης εκτίμησης επιπτώσεων του CIP που διενεργήθηκε, ήδη από το 2005. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα επιδιώξουν να εφαρμόζουν υψηλότερα πρότυπα και να καθησυχάζουν τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την προετοιμασία κάθε συστήματος που θα διαδεχτεί το SMEG.

Η Επιτροπή, έχοντας πλήρη επίγνωση του οφέλους που προκύπτει από σαφείς και σημαντικούς δείκτες, ανέθεσε το 2009 την εκπόνηση αξιολόγησης για την αναθεώρηση των δεικτών. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν —βάσει μιας σε βάθος αναθεώρησης της λογικής της παρέμβασης— έχουν ήδη εφαρμοστεί και αποτελούν βελτίωση που θα πρέπει να καθησυχάσει ορισμένες από τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

IV.

Η Επιτροπή είναι ικανοποιημένη από τη θετική αξιολόγηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη διαχείριση των καθημερινών λειτουργιών.

Η Επιτροπή θα εξετάσει περαιτέρω κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο για το ΕΤαΕ να χρησιμοποιήσει ένα σύστημα βαθμολόγησης, για να καθοριστεί το ελάχιστο επίπεδο βαθμολογίας.

Ωστόσο, κατά τη διαδικασία προεπιλογής των σχετικών αιτήσεων, το ΕΤαΕ απαιτεί να τηρούν οι ενδιαμέσοι φορείς τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την επάρκεια των πληροφοριών που παρέχονται.

VI.

Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι ο αριθμός των ΜΜΕ που έχει τεθεί ως στόχος προς επίτευξη είναι εφικτός.

Το «νεκρό βάρος» δεν πρέπει να θεωρηθεί συνώνυμο μιας μη αποτελεσματικής κατανομής του προϋπολογισμού.

Οι εγγυήσεις SMEG παρέχονται για την κάλυψη χαρτοφυλακίων χρηματοδότησης, σε αντιδιαστολή προς την εγγύηση για κάθε επιμέρους δάνειο.

Σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του, το πρόγραμμα CIP επιδιώκει την αντιμετώπιση δυνητικών ζητημάτων νεκρού βάρους απαιτώντας από έναν ενδιάμεσο φορέα σημαντικότερα αποτελέσματα από όσα αυτός θα επιτύγχανε χωρίς την εγγύηση CIP, καθώς η εγγύηση εξαρτάται από το εάν ο ενδιάμεσος φορέας υπερβαίνει το ποσό αναφοράς. Ως ποσό αναφοράς ορίζεται το κατ'εκτίμηση ύψος της χρηματοδότησης που ο ενδιάμεσος φορέας θα παράσχει απουσία εγγυήσεων CIP. Η Επιτροπή συμφωνεί, ωστόσο, ότι πρέπει να προβλέπονται σε κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του νεκρού βάρους (βλέπε σημείο VII κατωτέρω).

Η Επιτροπή σημειώνει τα μεγέθη που διαβίβασε το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με πρόσφατες τηλεφωνικές συνεντεύξεις δικαιούχων του μηχανισμού εγγυήσεων SMEG, οι οποίες διεξάχθηκαν στο πλαίσιο της εν εξελίξει αξιολόγησης από την επιτροπή διαχείρισης του EIP, το ποσοστό των καινοτόμων επενδύσεων είναι σημαντικά υψηλότερο.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι τεκμαίρεται η ύπαρξη προστιθέμενης αξίας ΕΕ, όπως παρατηρείται από την ανεξάρτητη αξιολόγηση της SMEG στο πλαίσιο του ΠΠ (τελική αξιολόγηση). Το τεκμήριο αυτό έγινε επίσης δεκτό από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή και επιβεβαιώθηκε με τη θέσπιση της νομικής βάσης.

VII.

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση ότι πρέπει να μεγιστοποιείται, σε κάθε παρόμοια μελλοντική παρέμβαση, η προστιθέμενη αξία ΕΕ. Αυτό λαμβάνεται ήδη υπόψη κατά τη συζήτηση και τον σχεδιασμό της επόμενης γενεάς χρηματοπιστωτικών μέσων, στο πλαίσιο του πολυετούς χρηματοδοτικού πλαισίου μετά το 2013, σύμφωνα με το οποίο «η διατήρηση της προστιθέμενης αξίας ΕΕ» είναι μία από τις βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται σε όλα τα προτεινόμενα μέσα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

17.

Το SMEG που καταρτίστηκε στο πλαίσιο του CIP βασίστηκε στην εκτεταμένη εμπειρία από το προηγούμενο πολυετές πρόγραμμα (ΠΠ), που επικυρώθηκε από εξωτερικούς αξιολογητές· αυτοί συνέστησαν τη συνέχιση του προγράμματος με την πολυμορφία των μέσων, εκτός από τη θυρίδα δανείων των ΤΠΕ ο οποία έκλεισε. Ως εκ τούτου, δεν κρίθηκε αναγκαίο, ούτε από την Επιτροπή ούτε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, να αναφέρεται ρητώς η λογική της παρέμβασης, δεδομένου ότι οι εγγυήσεις των λαμβανομένων δανείων θεωρούνται ως εξαιρετικά αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος για την επιδίωξη των στόχων πολιτικής.

19.

Βλέπε απάντηση στο σημείο 17. Το SMEG επιδιώκει να βελτιώσει το οικονομικό περιβάλλον για τις ΜΜΕ, να αυξήσει το ύψος των δανείων προς τις ΜΜΕ και, στο μέτρο του δυνατού, να παράσχει καλύτερους όρους δανείων από εκείνους που θα εξασφαλιζόταν με άλλους τρόπους.

Είναι αλήθεια ότι, για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται από υψηλό ρυθμό ανάπτυξης και είναι προσανατολισμένες στην τεχνολογία και την έρευνα, η χρηματοδότηση με μετοχικό κεφάλαιο είναι το προτιμώμενο μέσο. Ωστόσο, η χρηματοδότηση μέσω δανείου συμπληρώνει κατάλληλα τη χρηματοδότηση με μετοχικό κεφάλαιο για τη βελτιστοποίηση της ανάπτυξης της συγκεκριμένης επιχείρησης. Επιπλέον, η χρηματοδότηση μέσω δανείου είναι καταλληλότερη από τη χρηματοδότηση με μετοχικό κεφάλαιο για τις περισσότερες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι είναι συνήθως φθηνότερη, έχει λιγότερο δύσκολη πρόσβαση και δεν απαιτείται να εκχωρήσει ο επιχειρηματίας τον έλεγχο της επιχείρησης έστω και εν μέρει. Ως εκ τούτου, αυτή η ποικιλομορφία των μέσων βασίζεται στη θεωρία του συμπληρωματικού χαρακτήρα των μέσων σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής μιας επιχείρησης.

22.

Το SMEG που καταρτίστηκε στο πλαίσιο του CIP βασίστηκε στην εκτεταμένη εμπειρία από το προηγούμενο πολυετές πρόγραμμα (ΠΠ), που επικυρώθηκε από εξωτερικούς αξιολογητές. Ως εκ τούτου, θεωρήθηκε ότι η αξιολόγηση των επιπτώσεων CIP για τα χρηματοδοτικά μέσα ήταν επαρκής, δεδομένου ότι τα μέσα αυτά αποτελούσαν πράγματι τη συνέχεια ενός επιτυχούς προγενέστερου προγράμματος και υποστηρίζονταν ήδη σε ευρεία κλίμακα στο πλαίσιο της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής. Σ' αυτό το πλαίσιο δεν είναι σαφές γιατί μια ακόμη πιο διεξοδική αξιολόγηση του αντίκτυπου θα είχε προσδώσει προστιθέμενη αξία.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι βέλτιστες πρακτικές για την εκτεταμένη εκτίμηση επιπτώσεων έχουν εξελιχθεί από την εποχή που διεξάχθηκε εκτεταμένη εκτίμηση επιπτώσεων CIP, δηλαδή από το 2005. Είναι εξίσου σαφές ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα προσπαθήσουν να εφαρμόζουν υψηλότερα πρότυπα και να καθησυχάζουν τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την προετοιμασία κάθε προγράμματος που θα διαδεχτεί το CIP.

Η Επιτροπή έχει πλήρη επίγνωση του οφέλους που προκύπτει από σαφείς και ουσιαστικούς δείκτες και το 2009 ανέθεσε την εκπόνηση αξιολόγησης για την αναθεώρηση των δεικτών. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν —βάσει μιας σε βάθος αναθεώρησης της λογικής της παρέμβασης— έχουν ήδη εφαρμοστεί και αποτελούν βελτίωση που θα πρέπει να καθησυχάσει ορισμένες από τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

25.

Η Επιτροπή συμμερίζεται την άποψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι ο μηχανισμός θα υποστηρίξει περισσότερες από 315 750 ΜΜΕ. Λόγω του σημερινού υψηλού βαθμού απορρόφησης του μηχανισμού, ο στόχος αυτός θα μπορούσε ακόμη και να ξεπεραστεί.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

26.

Οι στόχοι τέθηκαν από τη νομοθετική αρχή κατά τρόπο που να επιτρέπει την εφαρμογή τους σε ορισμένες επιμέρους αγορές με διαφορετικές ανάγκες (για παράδειγμα, επικέντρωση στις νεοσύστατες επιχειρήσεις, αύξηση της δανειοδότησης κ. λπ.), καθώς και την ευελιξία να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Η έννοια της καινοτομίας αντανakλά τις βέλτιστες πρακτικές σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του Όσλο (ΟΟΣΑ), όπως αναφέρεται στην απόφαση CIP.

29.

Η Επιτροπή χαιρετίζει το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ικανοποιημένο από τα αποτελέσματα της μελέτης εμπειρογνωμοσύνης του ΕΤΕ.

31.

Το 2006 και το 2007, η Επιτροπή συζήτησε στο πλαίσιο των υπηρεσιών της ορισμένα βασικά ζητήματα που έχουν σχέση με τις επιδόσεις του μηχανισμού, συμπεριλαμβανομένων των παραμέτρων της ενισχυμένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

Τόσο η Επιτροπή όσο και το ΕΤΕ έκριναν απαραίτητο να εξετάσουν σε βάθος και να επανεκτιμήσουν ένα μεγάλο μέρος της απόδοσης του μηχανισμού, ενώ τα νέα αυτά μέτρα αντικατοπτρίζονται στην ΠΔΣ (Πιστωτική και Διαχειριστική Συμφωνία) στο πλαίσιο του μηχανισμού εγγυήσεων για τις ΜΜΕ.

Ωστόσο, οι συμφωνίες ΠΠ μπόρεσαν να υπογραφούν έως το τέλος του 2006, ενώ οι περίοδοι διαθεσιμότητας διήρκεσαν έως τον Δεκέμβριο του 2008 και για πολλούς ενδιάμεσους φορείς αυτές κάλυπταν τουλάχιστον εν μέρει το κενό μεταξύ ΠΠ και CIP.

32.

Βλέπε απάντηση στο σημείο 31.

33.

Η μέση περίοδος δεν αντιπροσωπεύει τη μέση διάρκεια της όλης διαδικασίας για όλους τους ενδιάμεσους φορείς, αλλά βασίζεται σε εννέα ενδιάμεσους φορείς των οποίων οι αιτήσεις υποβλήθηκαν σε επεξεργασία από το ΕΤΕ κατά την έναρξη του προγράμματος. Είναι αλήθεια ότι οι πρώτες αιτήσεις υποβλήθηκαν σε μελέτη για ένα σχετικά μακρό διάστημα, για διάφορους λόγους (για παράδειγμα, τροποποίηση της αρχικής αίτησης, σε στενή συνεργασία με το Χρηματοπιστωτικό Μέσο (ΧΜ)· σε αναμονή της απάντησης των ΧΜ ή της διαβίβασης των πληροφοριών που ζητήθηκαν· διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία εγγυήσεων μεταξύ ΕΤΕ και ΧΜ). Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι, αφού έγιναν σαφείς οι λόγοι της αρχικής καθυστέρησης, οι αιτήσεις διαβιβάστηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το 2010 ο μέσος χρόνος από την εφαρμογή έως την υπογραφή της μειώθηκε σε έξι μήνες κατά μέσο όρο.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι οι περίοδοι από την αίτηση έως την υπογραφή δεν λαμβάνουν υπόψη ορισμένα βασικά στοιχεία σχετικά με την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας αίτησης:

1. Η αρχική αίτηση ενός ενδιάμεσου φορέα σπάνια αποτελεί τη βάση για περαιτέρω συγκεκριμένη εργασία, καθώς πρέπει να λαμβάνονται περισσότερες πληροφορίες από τους ενδιάμεσους φορείς για να συνεχίζονται οι συγκεκριμένες εργασίες με τη δέουσα επιμέλεια και να προωθούνται περαιτέρω.
2. Όσον αφορά την απαίτηση για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, συχνά, το χαρτοφυλάκιο που προτείνεται από τον ενδιάμεσο φορέα υφίσταται σημαντικές αλλαγές κατά τη διάρκεια της ανάλυσης και της διαπραγμάτευσης της συμφωνίας, η οποία επομένως μπορεί να απορροφήσει πολύ περισσότερο χρόνο.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

3. Οι ενδιάμεσοι φορείς συχνά χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να καθορίσουν τους όρους της επιχειρησιακής εφαρμογής, καθώς η ημερομηνία της υπογραφής μπορεί να αναβληθεί κατόπιν συμφωνίας, προκειμένου να τους δοθεί χρόνος για την προετοιμασία πριν από την έναρξη της περιόδου κατά την οποία τα δάνεια των ΜΜΕ μπορούν να συμπληρωθούν στο χαρτοφυλάκιο (εφεξής περίοδος διαθεσιμότητας).

34.

Η Επιτροπή και το ΕΤαΕ δεν διαθέτουν ενδείξεις ότι ο μηχανισμός παρακωλύεται συνεπεία της αναβολής της έναρξης εφαρμογής του. Αντιθέτως, η βελτίωση των δομών διαχείρισης και οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την απλούστευση της διαδικασίας έγκρισης απέδωσαν θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την ομαλότερη επεξεργασία των αιτήσεων χρηματοδότησης ΕΤαΕ.

36.

Η ρήτρα αναδρομικότητας έχει εισαχθεί για την ελαχιστοποίηση του χρονικού διαστήματος μεταξύ ΠΠ και CIP για τους ενδιάμεσους φορείς που επιθυμούν να συνεχίσουν τα προγράμματά τους για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο του προγράμματος CIP (το οποίο έχει ήδη δημοσιευθεί). Η έννοια της ίσης μεταχείρισης ισχύει μόνο για όμοιες περιπτώσεις. Πάντως, δεν συνεπάγεται την ίδια μεταχείριση περιπτώσεων που είναι αντικειμενικά διαφορετικές. Όσον αφορά τους νέους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς φορείς, δεν υπάρχει τέτοιο κενό χρονικό διάστημα που να χρειάζεται να καλυφθεί με αναδρομική ένταξη δανείων. Η Επιτροπή εξέτασε τις νομικές συνέπειες της δυνατότητας αναδρομικής εφαρμογής του CIP στο πλαίσιο του SMEG και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ίση μεταχείριση για τους νέους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς φορείς εξασφαλίζεται μέσω περιόδων διαθεσιμότητας της ίδιας διάρκειας.

41.

Η Επιτροπή χαιρετίζει τη θετική αξιολόγηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη δομή της διαχείρισης.

45.

Μετά την οικονομική κρίση, δεν έχουν πραγματοποιηθεί σχεδόν καθόλου συναλλαγές τιτλοποίησης από το 2008. Κατά συνέπεια, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι δεν υπήρξε καθόλου ζήτηση για τη συγκεκριμένη θυρίδα SMEG. Ωστόσο, τώρα που η αγορά τιτλοποίησης επιταχύνεται ελαφρώς, μια πρώτη τιτλοποίηση CIP μελετάται από το ΕΤαΕ, ενώ μία εθνική τράπεζα ανάπτυξης ζητά τη συμμετοχή στο CIP για το άνοιγμα της αγοράς τιτλοποίησης των χαρτοφυλακίων ΜΜΕ. Επιπλέον, η πρώτη συναλλαγή στο πλαίσιο της θυρίδας μετοχικού κεφαλαίου εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2010 από το διοικητικό συμβούλιο του ΕΤαΕ και τον Οκτώβριο του 2010 από την Επιτροπή.

50.

Το ΕΤαΕ λειτουργεί με σαφείς κατευθυντήριες γραμμές επιλογής, όπως έχει συμφωνηθεί με την Επιτροπή (παράρτημα 1 της ΠΔΣ) για την εφαρμογή της εντολής στο πλαίσιο ανοικτής πρόσκλησης και, όπως αναφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στην παράγραφο 29, το ΕΤαΕ διαθέτει την απαραίτητη εμπειρογνώμοσύνη.

Η Επιτροπή επιθυμεί να αναφέρει ότι, κατά τη διαδικασία προεπιλογής των σχετικών αιτήσεων, το ΕΤαΕ απαιτεί να τηρούν οι ενδιάμεσοι φορείς τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την επάρκεια των πληροφοριών που παρέχονται, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Η διαδικασία προεπιλογής είναι μια τυπική επιλογή εκ μέρους της ομάδας συναλλαγών εγγύησης, η οποία βασίζεται κυρίως στην ποιότητα της αίτησης από άποψη κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής. Επιπλέον, κάθε πρόταση υπόκειται σε ανεξάρτητη γνωμοδότηση εκ μέρους της υπηρεσίας του ΕΤαΕ που είναι αρμόδια για τη διαχείριση του κινδύνου, σε γνωμοδότηση όσον αφορά τη συμμόρφωση, καθώς και σε επανεξέταση στη διάρκεια επίσημης συνεδρίασης ενώπιον του διοικητικού συμβουλίου και όλων των σχετικών υπηρεσιών του ΕΤαΕ.

Εντούτοις, η Επιτροπή θα εξετάσει περαιτέρω κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο για το ΕΤαΕ να χρησιμοποιήσει ένα σύστημα βαθμολόγησης σ' αυτό το είδος διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, προκειμένου να καθοριστεί το ελάχιστο επίπεδο βαθμολογίας για κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

53.

Οι αιτήσεις έγκρισης CIP περιλαμβάνουν λεπτομερή ανάλυση των μεγεθών και τη βάση και τη μεθοδολογία προσδιορισμού του προτεινόμενου ανώτατου επιτοκίου (βλέπε επίσης απάντηση στο σημείο 63 κατωτέρω). Αυτό είναι αποτέλεσμα εκτεταμένων ανταλλαγών πληροφοριών με τον ενδιαμέσο φορέα, μεταξύ άλλων, καθώς η ακριβής προσθετικότητα εξειδικεύεται και τα σχετικά προηγούμενα μεγέθη και οι ζημίες θα πρέπει να υπολογιστούν από τον ενδιαμέσο φορέα. Αυτό περιλαμβάνει επίσης τα μεγέθη που επιτεύχθηκαν και τις ζημίες που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενων συμφωνιών, εάν υπάρχουν, οι οποίες είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο του ΕΤαΕ.

Επιπλέον, αυτό αποτελεί μόνο μία εισροή, καθώς για τον υπολογισμό του ανώτατου επιτοκίου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις (π.χ. επιπτώσεις της προσθετικότητας στις αναμενόμενες απώλειες, οι αναμενόμενες οικονομικές αλλαγές). Αυτό περιγράφεται λεπτομερώς στην αίτηση για έγκριση που απευθύνεται στο συμβούλιο διευθυντών του ΕΤαΕ.

Το ΕΤαΕ διεξάγει ελέγχους αξιοπιστίας των πληροφοριών που παρέχονται από τους ενδιαμέσους φορείς, βασιζόμενο στις εκτεταμένες γνώσεις του όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο για τις ΜΜΕ σε διάφορες ευρωπαϊκές αγορές. Καθώς πολλοί ενδιαμέσοι φορείς έχουν συνεργαστεί με το ΕΤαΕ επί σειρά ετών στο πλαίσιο προηγούμενων συμφωνιών SMEG, το ΕΤαΕ διαθέτει δεδομένα μεγεθών και ζημιών στους εν λόγω ενδιαμέσους φορείς, αν και αυτά δεν είναι η μοναδική παράμετρος που λαμβάνεται υπόψη από το ΕΤαΕ.

Η Επιτροπή θα εξετάσει μαζί με το ΕΤαΕ πώς η τεκμηρίωση του καθορισμού παραμέτρων θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω για κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα.

55.

Οι όροι εγγύησης είναι σύμφωνοι προς την Πιστωτική και Διαχειριστική Συμφωνία (ΠΔΣ) μεταξύ της Επιτροπής και του ΕΤαΕ, η οποία εκφράζει τους ευρύτερους στόχους της νομικής βάσης. Τα παραδείγματα που παρέχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο εκφράζουν τις ειδικές συμφωνίες για τις εν λόγω πράξεις.

Άλλοι στόχοι του CIP είναι: «η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ»· και «η προώθηση κάθε μορφής καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής καινοτομίας». Επιπλέον, το SMEG έχει στόχο: να βελτιώνει την πρόσβαση των ΜΜΕ που ήδη υπάρχουν στη χρηματοδότηση των δανείων, να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες χρηματοδοτικές ανάγκες των ΜΜΕ, να υποστηρίζει τη χρηματοδότηση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των ΜΜΕ και των επενδύσεων σε δραστηριότητες καινοτομίας, καθώς και την υποστήριξη της διασυνοριακής επέκτασης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων.

Η καθιέρωση υπερβολικά περιοριστικών απαιτήσεων όσον αφορά τους τελικούς δικαιούχους δεν θα ήταν συνεπής με τους γενικούς στόχους πολιτικής και θα ήταν επιζήμια για την υλοποίηση του προγράμματος. Θα μπορούσε επίσης να έχει αρνητικές συνέπειες για την αποτελεσματικότητα του προγράμματος, λόγω των εξής:

1. δυσκίνητων διαδικασιών τις οποίες το πιστωτικό ίδρυμα θα έπρεπε να τηρήσει για να διαχωρίσει αυστηρά και να τεκμηριώσει την έλλειψη εγγυήσεων,
2. της παραίτησης από τα πλεονεκτήματα της διαφοροποίησης του χαρτοφυλακίου (δανείων),
3. της αύξησης των πιθανοτήτων αθέτησης και των αναμενόμενων απωλειών που θα οδηγούσε σε υψηλότερες ανάγκες του προϋπολογισμού, χαμηλότερη μόχλευση και χαμηλότερη αποτελεσματικότητα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

62.

Η αλλαγή των δεικτών έχει ζητηθεί εκ μέρους των εκπροσώπων των κρατών μελών από την επιτροπή διαχείρισης του EIP και η Επιτροπή συμμορφώθηκε με το αίτημα αυτό. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η εκ των προτέρων αξιολόγηση αναφέρει σαφώς ότι οι δείκτες αυτοί υπόκεινται σε αναθεώρηση και επικαιροποίηση.

63.

Η Επιτροπή αξιολογεί την ανάπτυξη του προγράμματος όχι μόνο με βάση τους δείκτες αλλά επίσης λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των χωρών που καλύπτονται, τον αριθμό των ενδιάμεσων φορέων που είναι συμβεβλημένοι για κάθε έτος, τον όγκο των σχετικών χαρτοφυλακίων και σημαντικό μέρος των συμπληρωματικών πληροφοριών που παρέχονται στην πλαίσιο των εκθέσεων ΕΤαΕ.

Δεδομένου ότι η επιτροπή διαχείρισης του EIP ενημερώνεται τακτικά σχετικά με τα ανωτέρω, εξασφαλίζεται η παρακολούθηση της εξέλιξης του προγράμματος. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, αντί να καθορίζονται ετήσιοι στόχοι, είναι σημαντικότερο να μελετάται η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και, όπως αναφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στην παράγραφο 103, οι «δυνατότητες επίτευξης» του στόχου ο οποίος αφορά τον αριθμό των ΜΜΕ που καλύπτονται.

64.

Η Επιτροπή παραδέχεται ότι υπάρχει ανάγκη για καλύτερη μέτρηση της επιτυχίας του προγράμματος. Η Επιτροπή δέχθηκε τους δείκτες που προτείνονται από τους αξιολογητές και έχει αναθέσει μια έρευνα στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης από την επιτροπή διαχείρισης του EIP. Τα αποτελέσματα θα εκδοθούν στα μέσα του 2011.

67.

Λόγω των διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, αφενός, και στη διοίκηση, αφετέρου, το ΕΤαΕ δεν μπορεί να επιβάλει ενιαίο σύστημα για τη συλλογή των δεδομένων αυτών. Η Επιτροπή κρίνει ότι τα δεδομένα για την απασχόληση σε ένα τέτοιο πρόγραμμα εκτιμώνται καλύτερα στο πλαίσιο μιας αξιολόγησης.

Η ανάλυση των δεδομένων για την απασχόληση πραγματοποιήθηκε από τους ανεξάρτητους αξιολογητές στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και καινοτομία» στο πλαίσιο του CIP (δεδομένα για τους δικαιούχους του ΠΠ) και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει 17 % αύξηση της απασχόλησης αφότου διατίθεται το δάνειο που είναι εγγυημένο από το πρόγραμμα.

68.

Η εκτίμηση της σχέσης αιτιότητας μεταξύ των θέσεων εργασίας και της νέας χρηματοδότησης που λαμβάνουν οι ΜΜΕ είναι πράγματι πολύπλοκο ζήτημα και η Επιτροπή συμφωνεί ότι είναι καλύτερα να εξεταστεί το θέμα αυτό στο πλαίσιο μιας αξιολόγησης.

79.

Άλλοι στόχοι του CIP είναι: «η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ» και «η προώθηση κάθε μορφής καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής καινοτομίας». Επιπλέον, το SMEG έχει στόχο:

1. «να βελτιώνει την πρόσβαση των ΜΜΕ που ήδη υπάρχουν στη χρηματοδότηση των δανείων για τις δραστηριότητες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς τους και του δυναμικού ανάπτυξής τους» (αιτιολογική σκέψη 27 της νομικής βάσης),
2. «να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες χρηματοδοτικές ανάγκες των ΜΜΕ» (αιτιολογική σκέψη 29),
3. να υποστηρίζει την «πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη των ΜΜΕ και τις επενδύσεις σε δραστηριότητες καινοτομίας» (άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο α)),
4. να υποστηρίζει τη «διασυνοριακή επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων» (άρθρο 17, παράγραφος 1).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι η συντριπτική πλειονότητα (90 %) των ερωτηθέντων ενδιαμέσων φορέων συμφώνησε ότι οι εγγυήσεις SMEG στο πλαίσιο του CIP απευθύνονται σε πελάτες οι οποίοι δεν διαθέτουν εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση.

80.

Η δομή του πίνακα 5 φαίνεται να βασίζεται στην υπόθεση ότι για να επωφεληθεί μια ΜΜΕ από το SMEG θα πρέπει είτε να μη διαθέτει εγγυήσεις ή να είναι καινοτόμος. Αυτό βασίζεται στο άρθρο 19 της νομικής βάσης, εφόσον αυτή λαμβάνεται υπόψη χωριστά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η συνδυασμένη ανάλυση των αιτιολογικών σκέψεων 20, 22, 27 δείχνει ότι το πρόγραμμα έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής και στοχεύει σε ένα ευρύ φάσμα ΜΜΕ στη διάρκεια του πλήρους κύκλου ζωής τους. (Άρθρα 10 και 17 της νομικής βάσης.)

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, από νομική άποψη, ο μηχανισμός εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ πρέπει να εφαρμοστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ΜΜΕ, και όχι μόνον τις καινοτόμους ΜΜΕ, έτσι ώστε να συμμορφώνεται πλήρως με τη νομική βάση.

Η καινοτομία είναι ένας από τους στόχους που περιγράφονται στη νομική βάση του CIP, και τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν σαφώς ότι το SMEG έχει υποστηρίξει την καινοτομία και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό. Από την άλλη πλευρά, η καινοτομία δεν είναι ο μοναδικός στόχος και δεν προβλέπεται στη νομική βάση συγκεκριμένη ποσόστωση ή στόχος ούτε καμία εντολή όσον αφορά το ποσοστό των επενδύσεων που πρέπει να επιτευχθεί για τη στήριξη της καινοτομίας.

Όσον αφορά τον **πίνακα 5**, είναι πολύ δύσκολο σε κάθε δημόσιο πρόγραμμα να επιτευχθεί ακριβώς και μόνο για προκαθορισμένους πελάτες. Συνεπώς, θα ανέμενε κανείς να υπάρχει κάποιο «νεκρό βάρος» σε ένα πρόγραμμα όπως το SMEG. Η χρήση των μεγεθών που υποβάλλονται σχετικά με τις ΜΜΕ οι οποίες δεν διαθέτουν επαρκή εγγύηση είναι περιορισμένη, εφόσον γίνεται δεκτό ότι τα έγγραφα στο ενδιαμέσο χρηματοπιστωτικό επίπεδο είναι πλήρη και, επομένως, αντιπροσωπεύουν πλήρως την πραγματική οικονομική κατάσταση των ΜΜΕ που εξετάζονται. Φαίνεται τουλάχιστον συζητήσιμο κατά πόσον μια αίτηση για έγκριση θα περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση των στοιχείων του ενεργητικού που δεν θα ήταν δυνατόν να προταθούν ως εγγύηση για το δάνειο.

Τέλος, στο πλαίσιο της εν εξελίξει αξιολόγησης EIP¹, οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πραγματοποιήσει τηλεφωνικές συνεντεύξεις με 200 ΜΜΕ μέσω της θυρίδας εγγύησης δανείων για το CIP στο πλαίσιο του SMEG. Σύμφωνα με το σχέδιο έκθεσης, το 65 % των δικαιούχων SMEG δήλωσαν ότι έχουν καινοτομήσει όσον αφορά τη στρατηγική και τις επιχειρηματικές πρακτικές κατά τα τρία τελευταία έτη, 61 % απάντησαν ότι έχουν εμπλακεί στην καινοτομία προϊόντων ή/και υπηρεσιών και 50 % στη διαδικασία καινοτομίας.

81.

Ενώ η καινοτομία είναι μόνον ένας από τους πολλαπλούς στόχους του CIP, γίνεται η θετική διαπίστωση ότι πραγματοποιήθηκε μια σειρά επενδύσεων καινοφανών στην αγορά και στον κόσμο που χρηματοδοτήθηκε από το SMEG.

Οι στόχοι καινοτομίας του SMEG δεν περιορίζονται σε νέους για την αγορά ή τον κόσμο τύπους καινοτομίας και η σημασία της καινοτομίας μόνο για επιχειρήσεις δεν πρέπει να υποτιμάται. Πράγματι, μια τέτοια καινοτομία επιτρέπει σε μια επιχείρηση να προσδεύει με τον ίδιο ρυθμό όπως οι ανταγωνιστές της και, ως εκ τούτου, επιτυγχάνεται ένας βασικός στόχος του CIP (ανταγωνιστικότητα).

¹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και καινοτομία». Πρώτη έκθεση πορισμάτων και συστάσεων, Φεβρουάριος 2011.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

82.

Τα έγγραφα που υποβάλλονται για την έκδοση απόφασης της τράπεζας για περαιτέρω δανειοδότηση αναφέρουν τις εγγυήσεις που προσφέρονται για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι είναι προς το συμφέρον του αιτούντος δάνειο να προσφέρει όσο το δυνατόν περισσότερες εγγυήσεις για να έχει μεγαλύτερες πιθανότητες έκδοσης θετικής απόφασης χρηματοδότησης από την τράπεζα.

83.

Βλέπε απάντηση στο σημείο 85.

85.

Το «νεκρό βάρος» δεν πρέπει να θεωρείται συνώνυμο μιας μη αποτελεσματικής κατανομής του προϋπολογισμού.

Οι εγγυήσεις SMEG παρέχονται για την κάλυψη χαρτοφυλακίων χρηματοδότησης, σε αντιδιαστολή προς την εγγύηση για κάθε επιμέρους δάνειο.

Σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του το πρόγραμμα CIP επιδιώκει την αντιμετώπιση δυνητικών ζητημάτων νεκρού βάρους απαιτώντας από έναν ενδιάμεσο φορέα σημαντικότερα αποτελέσματα από όσα θα επιτύγχανε χωρίς την εγγύηση CIP, καθώς η εγγύηση εξαρτάται από το εάν ο ενδιάμεσος φορέας υπερβαίνει το ποσό αναφοράς. Ως ποσό αναφοράς ορίζεται το κατ'εκτίμηση ύψος της χρηματοδότησης που ο ενδιάμεσος φορέας θα παράσχει απουσία εγγυήσεων CIP.

Επιπλέον, εκτός από το μικροοικονομικό θέμα κατά πόσον μία επιμέρους MME διαθέτει επαρκείς εγγυήσεις ή είναι καινοτόμος, υπάρχει το μακροοικονομικό θέμα κατά πόσον ο ενδιάμεσος φορέας υπερβαίνει το ποσό αναφοράς που έχει καθοριστεί. Εάν ο ενδιάμεσος φορέας επιτυγχάνει τον στόχο αυτό, ο μηχανισμός δεν θα παρέχει υποστήριξη για την εγγύηση της συνιστώσας «νεκρό βάρος» του χαρτοφυλακίου.

86.

Η ρήτρα σχετικά με τις αρχές της ενισχυμένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση καθορίζει (σύμφωνα με την ΠΔΣ) τους κύριους στόχους του μηχανισμού, δηλαδή την ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τις MME, βοηθώντας σε περιπτώσεις έλλειψης επαρκών εγγυήσεων ή σε περιπτώσεις καινοτόμων σχεδίων και ενθαρρύνοντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη των MME μέσω πρόσθετων παροχών για την πληρωμή των οφειλών.

Η ρήτρα είναι ερμηνευτική και όχι δεσμευτική, καθώς οι ειδικές απαιτήσεις της προσθετικότητας καθορίζονται στους όρους της σύμβασης του ενδιάμεσου φορέα. Σύμφωνα με την ΠΔΣ, σημειώνεται πάντοτε μια αύξηση του ποσού που ζητήθηκε και, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του έργου που έχουν καθοριστεί από κοινού με τον ενδιάμεσο φορέα, μπορεί να υπάρχουν πιο συγκεκριμένες ρήτρες στους όρους της σύμβασης του ενδιάμεσου φορέα, για παράδειγμα ενέργειες ποιοτικής προσθετικότητας εκ μέρους των ενδιάμεσων φορέων για την παροχή χρηματοδότησης σε πιο ριψοκίνδυνες κατηγορίες MME, όπως οι νεοσύστατες επιχειρήσεις.

87.

Βλέπε προηγούμενες απαντήσεις σχετικά με το «νεκρό βάρος» (σημείο 85) και τους στόχους του προγράμματος (σημείο 26).

93.

Το ΕΤαΕ διαδίδει τις ορθές πρακτικές, ιδίως σε χώρες με αναπτυσσόμενες χρηματοπιστωτικές αγορές και αναπτυσσόμενα συστήματα εγγύησης. Δεν υπάρχει η πρόθεση να επιβάλλουν η Επιτροπή και το ΕΤαΕ μονομερώς τους όρους ή τις πρακτικές εγγύησης. Όλες οι σχετικές πληροφορίες αξιολογούνται προσεκτικά και προτείνονται εξατομικευμένες λύσεις προσαρμοσμένες στην οικονομική κατάσταση, στο σύστημα φορολογίας και στις επιχειρηματικές πρακτικές της συγκεκριμένης αγοράς.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Όσον αφορά την προβολή, η Επιτροπή διεξήγαγε δραστηριότητες πληροφόρησης σε όλες σχεδόν τις συμμετέχουσες χώρες με σκοπό την αύξηση της επίγνωσης όσον αφορά το SMEG και τον μηχανισμό ανάπτυξης και καινοτομίας GIF. Οργανώθηκαν ημερίδες χρηματοδότησης MME στις 28 χώρες που συμμετέχουν στο CIP, που απευθύνονταν σε ένα ευρύ κοινό ενδιαμέσων φορέων, MME και σχετικών παραγόντων.

Κοινή απάντηση για τα σημεία 96, 97 και 98

Η Επιτροπή πιστεύει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να προκύψει προστιθέμενη αξία ΕΕ, όπως παρατηρείται από την τελική αξιολόγηση του ΠΠ.

Η εξωτερική αξιολόγηση του ΠΠ του 2004 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Και οι δύο πράξεις καταδεικνύουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία η οποία είναι: αφενός, ποσοτική: δόθηκε η δυνατότητα στους ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς να αναλαμβάνουν μεγαλύτερο κίνδυνο, μέσω της επένδυσης (μηχανισμός εκκίνησης ETF) και της παροχής εγγυήσεων (SMEG) για μεγαλύτερα ποσά· αφετέρου, ποιοτική: η υπογραφή της υποστήριξης μέσω του ΠΠ και του ETaE προσέδωσε «νομιμότητα» σε ταμεία που υποστηρίζονται και, σε κάποιο βαθμό, σε MME τελικούς δικαιούχους (μηχανισμός εκκίνησης ETF), και βοήθησαν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις να γίνουν «τραπεζικά αποδεκτές» (μικροπιστώσεις SMEG)».

Θα πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω ότι η ίδια εξωτερική αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι:

«[...] σε χώρες όπου το ETaE έχει συνεργαστεί με ισχυρούς εθνικούς ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς, [...], δημιουργήθηκαν ισχυρά συμπληρωματικά συστήματα που οδήγησαν σε ιδιαίτερα υψηλή προστιθέμενη αξία [...] και καρποφόρα αλληλεπίδραση.»

Το αποτέλεσμα αυτής της επιλογής υποθέσεων θα μπορούσε επίσης να είναι μια αντανάκλαση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης 2008–2010 (που σημείωσε τη βαρύτερη ύφεση μετά τη Μεγάλη Ύφεση). Η ύφεση είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των επιπέδων κινδύνου και οδήγησε σε μείωση των επενδύσεων στην καινοτομία από τις MME.

99.

Το SMEG που καταρτίστηκε στο πλαίσιο του CIP βασίστηκε στην εκτεταμένη εμπειρία από το προηγούμενο πολυετές πρόγραμμα (ΠΠ), που επικυρώθηκε από εξωτερικούς αξιολογητές· αυτοί συνέστησαν τη συνέχιση του προγράμματος με την πολυμορφία των μέσων (εκτός από τη θυρίδα δανείων των ΤΠΕ η οποία έχει πλέον κλείσει). Ως εκ τούτου, δεν κρίθηκε αναγκαίο, ούτε από την Επιτροπή ούτε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, να αναφέρεται ρητώς η λογική της παρέμβασης, δεδομένου ότι οι δανειακές εγγυήσεις θεωρούνται ως εξαιρετικά αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος για την επιδίωξη των στόχων πολιτικής.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι βέλτιστες πρακτικές για τις εκτεταμένες αξιολογήσεις αντίκτυπου έχουν εξελιχθεί από την εποχή που διενεργήθηκε η εκτεταμένη εκτίμηση αντίκτυπου του CIP, ήδη το 2005. Είναι επίσης σαφές ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα επιδιώξουν να εφαρμόζουν υψηλότερα πρότυπα και να καθισχύζουν τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά την προετοιμασία κάθε προγράμματος που θα διαδεχτεί το CIP.

Η Επιτροπή έχει πλήρη επίγνωση του οφέλους που προκύπτει από τους σαφείς και έγκυρους δείκτες. Αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής ανέλαβαν την πρωτοβουλία το 2009 να ζητήσουν μια αξιολόγηση για την αναθεώρηση των δεικτών. Οι προτάσεις που διατυπώθηκαν —βάσει μιας σε βάθος αναθεώρησης της λογικής της παρέμβασης— έχουν ήδη εφαρμοστεί και αποτελούν βελτίωση που θα πρέπει να καθισχύσει ορισμένες από τις ανησυχίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σύσταση 1

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή, η οποία έχει ήδη ληφθεί υπόψη στις συζητήσεις και τον σχεδιασμό για την επόμενη γενιά χρηματοδοτικών μέσων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου μετά το 2013.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

100.

Το 2006 και το 2007, η Επιτροπή συζήτησε στο πλαίσιο των υπηρεσιών της ορισμένα βασικά ζητήματα που έχουν σχέση με τις επιδόσεις του μηχανισμού, συμπεριλαμβανομένων των παραμέτρων της ενισχυμένης πρόσβασης στη χρηματοδότηση. Τόσο η Επιτροπή όσο και το ΕΤαΕ έκριναν απαραίτητο να εξετάσουν σε βάθος και να επανεκτιμήσουν ένα μεγάλο μέρος της απόδοσης του μηχανισμού, ενώ τα νέα αυτά μέτρα αντικατοπτρίζονται στην ΠΔΣ στο πλαίσιο του μηχανισμού εγγυήσεων CIP για τις ΜΜΕ. Ωστόσο, οι συμφωνίες ΠΠ μπόρεσαν να υπογραφούν έως το τέλος του 2006, ενώ οι περίοδοι διαθεσιμότητας διήρκεσαν έως τον Δεκέμβριο του 2008 και για πολλούς ενδιαμέσους φορείς αυτές κάλυπταν τουλάχιστον εν μέρει το κενό μεταξύ ΠΠ και CIP.

Επιπλέον, η Επιτροπή και το ΕΤαΕ δεν έχουν ενδείξεις ότι ο μηχανισμός παρακωλύεται συνεπεία της αναβολής της έναρξης εφαρμογής του. Αντιθέτως, η βελτίωση των δομών διαχείρισης και οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την απλούστευση της διαδικασίας έγκρισης απέδωσαν θετικά αποτελέσματα όσον αφορά την ομαλότερη επεξεργασία των αιτήσεων χρηματοδότησης ΕΤΕ.

Σύσταση 2

Η Επιτροπή κατανοεί πλήρως το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η σύσταση αυτή και συμφωνεί ότι θα ήταν επιθυμητό να γίνουν οι ενέργειες με τον τρόπο που προτείνεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Ωστόσο, το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας συναπόφασης για τη νομική βάση σημαίνει ότι το τελικό περιεχόμενο της νομικής βάσης δεν είναι συνήθως γνωστό παρά μόνον λίγο πριν από την έναρξη ισχύος της. Για τον λόγο αυτό, ενώ η Επιτροπή θα προβεί σε σημαντικές προπαρασκευαστικές εργασίες εκ των προτέρων, δεν μπορεί να είναι σίγουρο κατά πόσον θα έχει καλύψει πλήρως όλες τις πτυχές της νομικής βάσης έως ότου αυτή εκδοθεί επίσημα. Ο στόχος θα είναι να υπάρχει ενδεχομένως ένα προσεχές πρόγραμμα το οποίο να μπορεί να εφαρμοστεί κατά την έναρξη της περιόδου του προγράμματος.

101.

Το ΕΤαΕ λειτουργεί με σαφείς κατευθυντήριες γραμμές επιλογής, όπως έχει συμφωνηθεί με την Επιτροπή (παράρτημα 1 της ΠΔΣ) για την εφαρμογή της εντολής στο πλαίσιο ανοικτής πρόσκλησης και, όπως αναφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στο σημείο 29, το ΕΤαΕ διαθέτει την απαραίτητη εμπειρογνώμοσύνη.

Ωστόσο, κατά τη διαδικασία προεπιλογής των σχετικών αιτήσεων, το ΕΤαΕ απαιτεί να τηρούν οι ενδιαμέσοι φορείς τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την επάρκεια των πληροφοριών που παρέχονται, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Η διαδικασία προεπιλογής είναι μια τυπική επιλογή εκ μέρους της ομάδας συναλλαγών εγγύησης, η οποία βασίζεται κυρίως στην ποιότητα της αίτησης από άποψη κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής. Επιπλέον, κάθε πρόταση υπόκειται σε ανεξάρτητη γνωμοδότηση εκ μέρους της υπηρεσίας του ΕΤαΕ που είναι αρμόδια για τη διαχείριση του κινδύνου, σε γνωμοδότηση όσον αφορά τη συμμόρφωση, καθώς και σε επανεξέταση στη διάρκεια επίσημης συνεδρίασης ενώπιον του διοικητικού συμβουλίου και όλων των σχετικών υπηρεσιών του ΕΤαΕ.

Εντούτοις, η Επιτροπή θα εξετάσει περαιτέρω κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο για το ΕΤαΕ να χρησιμοποιήσει ένα σύστημα βαθμολόγησης σ' αυτό το είδος διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, προκειμένου να καθοριστεί το ελάχιστο επίπεδο βαθμολογίας για κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα.

Σύσταση 3

Η Επιτροπή θα εξετάσει περαιτέρω κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο για το ΕΤαΕ να χρησιμοποιήσει ένα σύστημα βαθμολόγησης, προκειμένου να καθιερωθεί το ελάχιστο επίπεδο βαθμολογίας για κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα.

Όσον αφορά την τεκμηρίωση των παραμέτρων εγγύησης, η Επιτροπή θα εξετάσει περαιτέρω την ανάγκη για οιαδήποτε διευκρίνιση των απαιτήσεων, καθώς και για κάθε πρόσθετο μέτρο, που αφορούν την τεκμηρίωση του ΕΤαΕ σχετικά με τους υπολογισμούς των παραμέτρων για τις συμφωνίες εγγυήσεων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

102.

Η Επιτροπή συμφωνεί ότι ο «αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται» είναι ο πλέον κατάλληλος δείκτης που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, βάσει της αξιολόγησης του προγράμματος.

Σύσταση 4

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή, η οποία θα ληφθεί υπόψη για κάθε πρόγραμμα που θα διαδεχθεί το SMEG.

103.

Η καινοτομία είναι ένας από τους στόχους που περιγράφονται στη νομική βάση, και τα αποτελέσματα των τηλεφωνικών συνεντεύξεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης αξιολόγησης EIP καταδεικνύουν σαφώς ότι το SMEG έχει υποστηρίξει την καινοτομία. Από την άλλη πλευρά, η καινοτομία δεν είναι ο μοναδικός στόχος, και δεν προβλέπεται στη νομική βάση συγκεκριμένη ποσόστωση ούτε στόχος ούτε καμία εντολή όσον αφορά το ποσοστό των επενδύσεων που πρέπει να επιτευχθεί για τη στήριξη της καινοτομίας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι μια συνδυασμένη ανάγνωση των αιτιολογικών σκέψεων 20, 22, 27 δείχνει ότι το πρόγραμμα έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από εκείνη που αναφέρεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το SMEG στοχεύει σε ένα ευρύ φάσμα ΜΜΕ, στη διάρκεια του πλήρους κύκλου ζωής τους (άρθρα 10 και 17 της νομικής βάσης), και όχι μόνο σε καινοτόμους ΜΜΕ ή σε ΜΜΕ που δεν διαθέτουν εγγυήσεις. Αυτό αντανakλάται στην εφαρμογή της νομικής βάσης.

Το «νεκρό βάρος» δεν πρέπει να θεωρείται συνώνυμο μιας μη αποτελεσματικής κατανομής του προϋπολογισμού. Οι εγγυήσεις SMEG παρέχονται για την κάλυψη χαρτοφυλακίων χρηματοδότησης, σε αντιδιαστολή προς την εγγύηση για κάθε επιμέρους δάνειο.

Σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του το πρόγραμμα CIP επιδιώκει την αντιμετώπιση δυνητικών ζητημάτων νεκρού βάρους, απαιτώντας από έναν ενδιάμεσο φορέα σημαντικότερα αποτελέσματα από όσα αυτός θα επιτύγχανε χωρίς την εγγύηση CIP, καθώς η εγγύηση εξαρτάται από το εάν ο ενδιάμεσος φορέας υπερβαίνει το ποσό αναφοράς. Ως ποσό αναφοράς ορίζεται το κατ'εκτίμηση ύψος της χρηματοδότησης που ο ενδιάμεσος φορέας θα παράσχει απουσία εγγυήσεων CIP. Η Επιτροπή συμφωνεί, ωστόσο, ότι πρέπει να προβλέπονται σε κάθε μεταγενέστερο πρόγραμμα κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του νεκρού βάρους.

Σύσταση 5

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση αυτή, η οποία θα ληφθεί υπόψη για κάθε πρόγραμμα που θα διαδεχθεί το SMEG.

104.

Το ΕΤαΕ διαδίδει τις ορθές πρακτικές, ιδίως σε χώρες με αναπτυσσόμενες χρηματοπιστωτικές αγορές και αναπτυσσόμενα συστήματα εγγύησης. Δεν υπάρχει η πρόθεση να επιβάλλουν η Επιτροπή και το ΕΤαΕ μονομερώς τους όρους ή τις πρακτικές εγγύησης. Όλες οι σχετικές πληροφορίες αξιολογούνται προσεκτικά και προτείνονται εξατομικευμένες λύσεις προσαρμοσμένες στην οικονομική κατάσταση, στο σύστημα φορολογίας και τις επιχειρηματικές πρακτικές της συγκεκριμένης αγοράς.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να υπάρχει προστιθέμενη αξία ΕΕ, όπως παρατηρείται από την τελική αξιολόγηση του ΠΠ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η εξωτερική αξιολόγηση του ΠΠ του 2004 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι: «Και οι δύο πράξεις καταδεικνύουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία η οποία είναι: αφενός, ποσοτική: δόθηκε η δυνατότητα στους ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς να αναλαμβάνουν μεγαλύτερο κίνδυνο, μέσω της επένδυσης (μηχανισμός εκκίνησης ETF) και της παροχής εγγυήσεων (SMEG) για μεγαλύτερα ποσά· αφετέρου, ποιοτική: η υπογραφή της υποστήριξης μέσω του ΠΠ και του ETaE προσέδωσε «νομιμότητα» σε ταμεία που υποστηρίζονται και, σε κάποιο βαθμό, σε ΜΜΕ τελικούς δικαιούχους (μηχανισμός εκκίνησης ETF), και βοήθησαν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις να γίνουν «τραπεζικά αποδεκτές» (μικροπιστώσεις SMEG)».

Θα πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω ότι η ίδια εξωτερική αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι:

«[...] σε χώρες όπου το ETaE έχει συνεργαστεί με ισχυρούς εθνικούς ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς φορείς, [...], δημιουργήθηκαν ισχυρά συμπληρωματικά συστήματα που οδήγησαν σε ιδιαίτερα υψηλή προστιθέμενη αξία [...] και καρποφόρα αλληλεπίδραση.»

Το αποτέλεσμα αυτής της επιλογής περιπτώσεων θα μπορούσε επίσης να είναι μια αντανάκλαση της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης 2008–2010 (που σημείωσε τη βαρύτερη ύφεση μετά τη Μεγάλη Ύφεση). Η ύφεση είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των επιπέδων κινδύνου και οδήγησε σε μείωση των επενδύσεων στην καινοτομία από τις ΜΜΕ.

Σύσταση 6

Αυτό λαμβάνεται ήδη υπόψη κατά τη συζήτηση και τον σχεδιασμό της επόμενης γενιάς χρηματοπιστωτικών μέσων στο πλαίσιο του πολυετούς χρηματοδοτικού πλαισίου μετά το 2013, σύμφωνα με το οποίο «η διατήρηση της προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ» είναι μία από τις βασικές αρχές που πρέπει να τηρούνται σε όλα τα προτεινόμενα μέσα.

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Ειδική έκθεση αριθ. 4/2011

Έλεγχος του μηχανισμού εγγυήσεων υπέρ των ΜΜΕ

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2011 — 64 σ. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9237-156-2

doi:10.2865/24710

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Στοιχεία επικοινωνίας θα βρείτε στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή θα τα ζητήσετε με φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΘΕΣΠΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΜΕ (ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ SMEG). ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΗ, ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ, ΕΞΕΤΑΖΕΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ, ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ. ΜΟΛΟΝΟΤΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΧΕΙ ΗΔΗ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΔΙΑΤΥΠΩΝΟΝΤΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ, ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-9237-156-2

9 789292 371562